

ŽELEZAR

JESENICE, 1. NOVEMBRA 1959
14. ŠTEVILKA I. LETNIK

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

Janez Rozman Mesečni proizvodni program v septembru dosežen

V mesecu septembru smo izvršili program s 101,7 %, v blagovni proizvodnji pa smo dosegli 100,2 %. Proizvodni program so izvršili vsi obrati razen obratov visokih peči in lahke proge.

Visoke peči: V proizvodnem programu so dosegle samo 95 %. Vzrok je ustavitve visoke peči I zaradi močnega gretja oklepa peči med preobdobjem odprtosti in šestu šobo. Proizvodnja grodja je padla za okoli 3 tone na 24 ur kljub povišanju proizvodnje na VP I za 7 ton na 24 ur. Višjo proizvodnjo na VP I so dosegli z domačo rudo in s hitrejšim tempom obratovanja peči. Indijska ruda se ni obnesla. Poraba koksa je bila zadovoljiva in je bila celo za okoli 6 % izpod predpisanega normativa.

Martinarna: Proizvodni program je dosegla s 101,8 %. Obratovalo je vseh 6 peči. Odlili so 413 šarž in pri tem dosegli 89,1 % izplen. Poraba kalorij je bila zelo visoka. Zaradi pomanjkanja dobrega premoga so kurili na generatorjih s povečano količino lignita (27 %), kar je vplivalo na kalorično vrednost plina. Posledica tega pa je bilo daljše trajanje šarž zlasti pri II. in VI. SM peči.

Elektropeč: Proizvodni program so izdatno presegli, ker so pri obeh pečeh skrajšali remont. Odlili so 271 šarž z 92,87 % izplemom. Poraba elektrod je znašala 7,31 kg na tono proizvodnje. Izdelali so tudi novo kvaliteto HN 20 (brame).

Težka proga: Proizvodni program je oddelek presegel. Obratovalni čas so izkoristili s 85,4 %, zastoji pa so znašali 14,6 %. Proizvodnja na uro aktivnega delovnega časa je znašala 22,3 tone. Izplen so dosegli z 81,8 %.

Lahke proge: V proizvodnem programu so dosegle samo 93,2 %. Vzrok za zastoj so bile zaloge medfaznih proizvodov v adjustaži. Zaradi šibkega motorja je izpadlo iz proizvodnje 62 ton proizvodov. Proizvodnja na uro aktivnega delovnega časa je znašala na progi O 450 — 5,93 ton, na progi O 340 — 3,95 ton in na progi O 230 — 1,91 ton. Izplen je znašal 91,6 %.

Žična valjarna: Proizvodni program so presegli. Obratovalni čas so izkoristili 82,3 %, zastoji pa so znašali 17,7 % in to zato, ker so se segreli ležaji pokončne turbinske osi in se je zlomilo pogonsko kolo zobatega kolesa pri podtalnih škarjah. Proizvodnja v čistem času valjanja je znašala 8,6 ton, izplen pa je bil dosežen 87,9 %.

Valjarna 2400: V mesecu septembru je dosegla rekordno proizvodnjo vroče valjane pločevine in to 7,549 ton. To je najvišja proizvodnja, odkar obstoja valjarna 2400. K temu je pripomoglo nemoteno obratovanje obeh peči. Osnovni problem valjarne je še vedno plamensko čiščenje vložka. Opaža se namreč, da površinske napake neprestano ra-

stejo, tako da so dosegle že kritično mero. Proizvodnja vroče valjane pločevine je znašala na uro aktivnega delovnega časa 14,4 tone pri povprečni debelini pločevine 12,8 mm, izplen pa je znašal 62,8 %.

Valjarna 1300: Proizvodni program je valjarna dosegla. Obratovalni čas so izkoristili 95,2 %. Proizvodnja na uro aktivnega delovnega časa je znašala 2,024 kilogramov vroče valjane pločevine pri povprečni debelini 0,91 milimetra. V izplenu pa so dosegli 78,1 %.

Jeklovlek: Proizvodni program so presegli. Skupni obratovalni čas so izkoristili 64 odstotno, od tega odpade na aktivni obratovalni čas 90 %, zastoji pa so znašali 10 %.

Hladna valjarna: Proizvodni program je valjarna presegla. V izplenu so dosegli 87,8 %; bil je za 0,12 % večji od povprečja lan-

Žičarna: Proizvodni program so presegli. Izplen je bil dosežen s 97,16 % in je bil za 0,52 % višji od povprečja lanskega leta. Storitnost brez mojstrov je znašala 106,09 kg/h/m in je bila za 1,69 kilograma višja od povprečne storitve lanskega leta.

Želbljarna: je v žičnih izdelkih izvršila proizvodni program s 108,9 %. Storitve je znašala na želbljarna 74,6 kg/h/m in je bila za 2,71 kg višja od povprečne storitnosti lanskega leta. V izplenu so dosegli 97,76 %, kar je za 0,26 boljše od povprečja lanskega leta. V mesecu septembru se je začela nova proizvodnja bodoče žice JOWO za izvoz, vendar pa je bil izplen za 0,82 % slabši kakor pri navadni pocinkani bodoči žici.

Cevarna: je proizvodni program presegla, v izplenu pa dosegla 94,1 %, kar je za 2,02 % višje od povprečja lanskega leta. Storitnost enotne vrste na delavsko

Zakaj so potrebni rentgenski pregledi?

Človek je od rojstva do smrti izpostavljen raznim škodljivim bolezenskim vplivom. Že po naravi se človeški organizem bori proti bolezenskim klicam z izločevanjem protistrupov. Odpornost telesa pa je omejena in čestokrat se bolezni v telesu že razvija, ko človek na občasne slabosti in organske motnje pravočasno ne išče zdravniške pomoči!

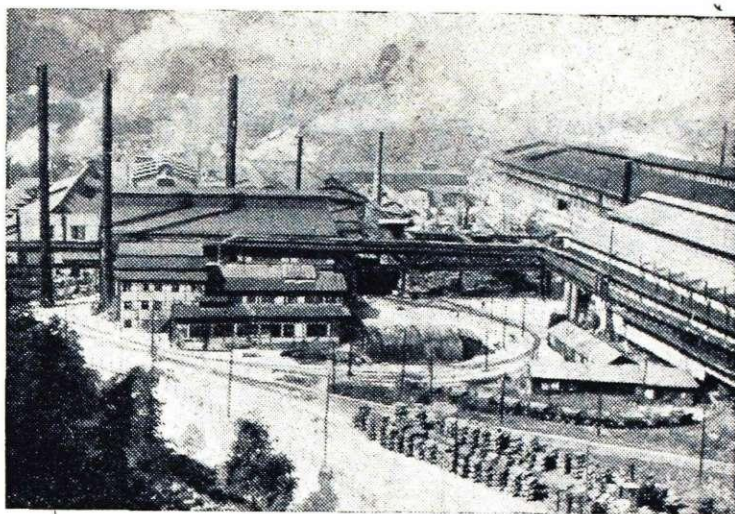
Tuberkuloza je ena izmed zelo nevarnih bolezni, ki je huda prav zato, ker je zdravljenje zelo dolgotrajno in prinaša bolniku in družini mnogo trpljenja, precej ljudi pa še danes tudi umira za posledicami te zahrbtnje bolezni. Značilno za to bolezen je tudi to, da bolnik v začetku ne čuti nobenih bolečin, niti niso občutne kakšne bistvene telesne težave. Zato človek, ki je obolen za tuberkulozo, skoro vedno prepozno opazi, da je bolan, čeprav so medtem na pljučih nastale že hude krvaveče rane.

Morda tudi marsikdo izmed članov našega kolektiva nosi v sebi početke te zavrtnje bolezni?! Rentgenski pregled (fluorografija), ki bo v našem podjetju po posebnem razporedu, pričeni s 4. novembrom 1959 — in bo ta javljen vsem obratom in oddelkom, omogoča vsemu kolektivu zdravstveno kontrolo pljuč, srca in ožilja. Udeležite se slikanja polnoštevilno in po razporedu, ki bo pravočasno javljen.

V boj proti zavrtnim boleznim!

skega leta. Storitnost brez mojstrov je znašala 44,84 kg/h/m in je bila za 0,53 kg višja od povprečne storitnosti lanskega leta. Na progi za belo pločevino še odpravljajo zadnje pomanjkljivosti.

uro pa je znašala 50 kg in je bila za 3,1 % višja od povprečne storitnosti lanskega leta. Za izvoz je bilo odpremljenih 486,1 tone cevi. Obratovanje je bilo normalno, vendar so nastopale ogromne težave pri osvajanju

Javorniška razglednica

Še letos obratni DS

Na IV. zasedanju CDS, dne 30. junija 1958 je bil sprejet sklep, da se mandatna doba obratnim in grupnim delavskim svetom podaljša do 15. 10. 1958. Do tega roka naj bi CDS s sindikalnim odborom in drugimi merodajnimi forumi re-

šil vprašanje nadaljnjega obstoja obratnih delavskih svetov in njihovega delokroga.

Ko je bil na VIII. rednem zasedanju, dne 12. 11. 1958 sprejet sklep o začasnem ukinitvi obratnih, oziroma grupnih delavskih svetov, je prišlo do žolčnih razprav. Prav zaradi tega je bila sestavljena posebna komisija pri Republiškem odboru SZDL, ki je zagovarjala stališče, da so ODS potrebni. Obratni, oziroma grupni DS so v začetni fazi delavskega samoupravljanja odigrali svojo napredno in vsekakor zelo pozitivno vlogo.

Na predlog sindikalnega odbora delavskega samoupravljanja jim je nujno treba dati večje kompetence, kakor tudi materialno osnovo in zakonske pravice, na podlagi katerih bi lahko delovali.

Na predlog sindikalnega odbora je bila izvoljena komisija v sestavi:

Predsednik: Jože Lenar.
Člani: Anton Pintar, Tatjana dr. Zalokar, Dante Jasnič, ing. Vinko Čizman, ing. Ivo Arzenšek, Stan-ko Ravnik.

Ta komisija je imela nalogo, da temeljito preštudira in pripravi poslovnik za delo obratnih delavskih svetov in dopolnitev pravil podjetja, pri tem pa upošteva predlog za notranjo reorganizacijo podjetja v samostojne ekonomske enote: topilnice, valjarne, predelovalne obrate in strojno energetske obrate.

Komisija je pred zaključkom svojega dela. Pravilniki bodo v kratkem dani kolektivu v razpravo. Ekonomske enote bodo finančno precej, če ne popolnoma samostojne. ODS bodo v precejšnji meri razbremenili CDS. Obratni delavski sveti bodo pritegnili v upravljanje s proizvodnimi sredstvi večje število delavcev - neposrednih proizvajalcev. Delavsko upravljanje se bo še bolj približalo širokim slojem delavcev. Ko bomo s tem razvijali socialistično lastnino in njegovo ekonomsko osnovo, bodo paralelno razvijali tudi socialističnega delavca.

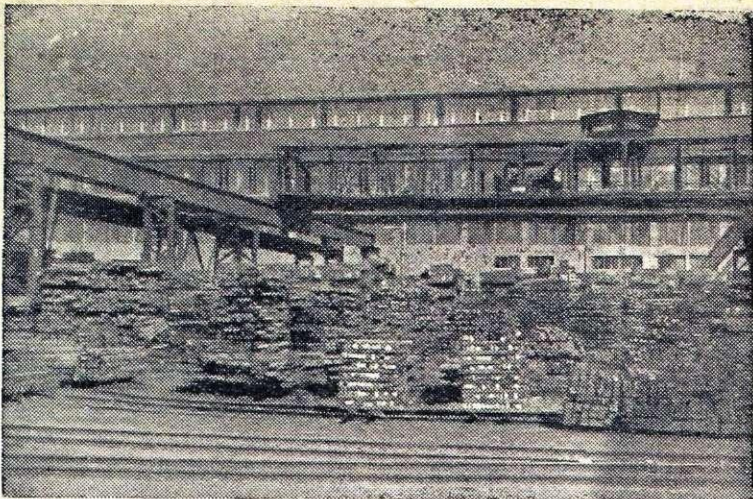
Dolžnost slehernega člana kolektiva je, da aktivno sodeluje v razpravi o pravilnikih, o obratnih delavskih svetih in s tem omogoči, da bodo CDS še letos začeli upravljati v samostojnih ekonomskih enotah.

Franc Gašperin

IZVRŠITEV OPERATIVNEGA PLANA ZA MESEC SEPTEMBER 1959

Obrat	Proizvodnja skup. blagov.
Visoke peči	95,0
Martinarna	101,8
Elektro peč	113,3
Težka proga	103,9
Lahke proge	93,2
Žična valjarna	105,1
Valjarna 2400	102,7
Valjarna 1300	100,5
Jeklovlek	102,6
Hladna valjarna	105,6
Žičarna	101,9
Želbljarna	108,9
Cevarna	111,8
Elektroodni oddelek	116,2
Livarne	120,0
Opekarna	109,0
Skupaj	101,7

Milan
Polak

UO o kvalitetni problematiki

Na 20. redni seji UO dne 7. 10. 1959 je pomočnik tehničnega direktorja podal pregled izpolnjevanja sklepov, ki jih je DS sprejel na svojem 9. rednem zasedanju 31. 12. 1958. Ta pregled je bil napravljen po nalogu DS, ker je polletno tehnično poročilo pokazalo precej pomanjkljivosti, predvsem v izpolnjevanju naše obveze, da bomo proizvajajo preusmerili samo na kvalitetne izdelke.

Iz poročila pomočnika tehničnega direktorja kakor tudi iz razprave grupnega šefa jeklarne je UO ugotovil, da se večina sklepov DS izvaja in da so se pri nekaterih že pokazali uspehi. UO je po-

zdravil prizadevanje vodstva martinarne, da znanstveno prouči, kako bi se poboljšala kvaliteta jeklarskih proizvodov. Ta prizadevanja so usmerjena največ na to, da se poboljša površina bram in ingotov in se v tej smeri izvajajo ukrepi in poizkusi z laki za lakiranje kokil. UO priporoča vodstvu martinarne, naj s tem prizadevanjem, ukrepi in poizkusi nadaljuje. V primeru, da predvideni poizkusi z novim domačim lakom ne bodo dali zadovoljljivih uspehov, je UO naročil, naj se izvedejo tudi poizkusi z uvoženim lakom.

Martinarna se pri svojem delu in prizadevanju bori s precejšnjimi težavami, ki pa se bodo dale premostiti le postopoma. UO je te težave pravilno ocenil in sprejel sklep, da se čimprej zgradi peč za predgretje ferolegur pri elektropeči, da se čimprej dovrši montaža elektro opreme Dingler - kompresorja, da se čimprej izdela 120-tonski livni žerjav in dobavi 15-tonski delovni žerjav. Glede manjkajoče delovne sile je UO sprejel sklep, da se pri sprejemanju novih delavcev prvenstveno izpolni normativ martinarne, zlasti v livni jami.

V zadnjem času se pri generatorjih niso držali odgovarjajočega razmerja kvalitetnega premoga in lignita. Ker se je to izvajalo brez vednosti martinarne, so se pojavile nove težave pri izdelovanju šarž. Da v bodoče ne bi prišlo do takšnih primerov, je UO zadolžil upravo podjetja, naj zago-

tovi potrebne količine kvalitetnega premoga. Spremembe v vsipu pa se lahko izvajajo samo po dogovoru energijskega oddelka in martinarne. Na posameznih generatorjih pa se morajo držati dogovorjenega razmerja.

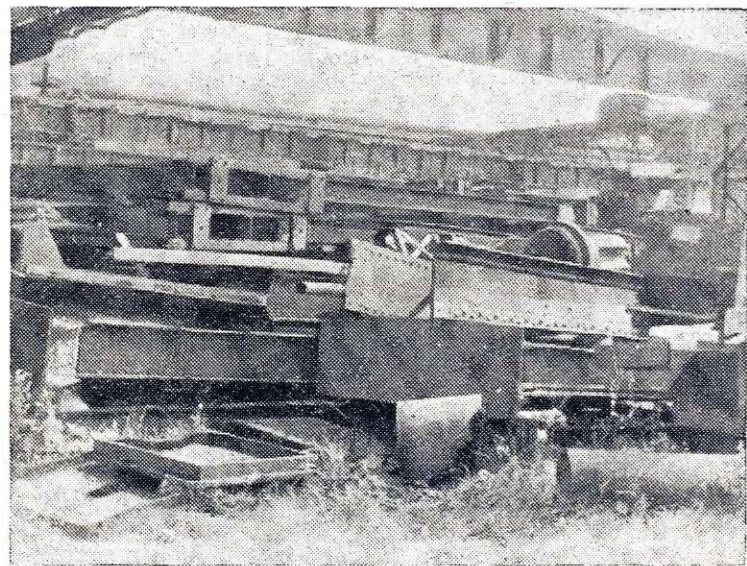
Da bi lahko zasledovali kvaliteto proizvodov v martinarni od vlivanja šarž do končnega proizvoda, je UO sklenil, da se v okviru nove organizacije OTK uvedejo kontrolni organi v livni jami. Ti kontrolorji bodo izvajali nepristransko kontrolo nad delom. O izsledkih bodo obveščali obratovodstvo martinarne in preko OTK tehnični sektor.

Iz poročila kakor tudi iz razprave je UO nadalje ugotovil, da je v martinarni tudi nekaj vzrokov za slabše delo, ki jih lahko popolnoma sami rešijo. To je pomanjkanje pri postavljanju kokil, vzdrževanju livne plošče in izpihavanju livne plošče. Svoj vpliv pa imajo tudi slabi medsebojni odnosi. Če bodo v martinarni odpravili vse napake, bo njihovo delo bolj organizirano in bolj natančno izvedeno, kar je garant za boljšo kvaliteto.

V nadaljevanju je UO razpravljal še o delu valjarn. V razpravi so ugotovili, da se slabše delo oziroma majhen izplen odražata največ v tem, ker ne moremo materiala predhodno čistiti ali pa vsaj pregledati. Praktično delo je pokazalo, da je izplen v valjarnah pri tistem materialu, ki je bil očiščen ali pa vsaj pregledan, znatno večji kot pri tistem, ki ga niso čistili. Zato je UO sklenil, da se nujno povečajo zmogljivosti čistilnic ter da se nujno uvedejo sistematični pregledi. Pregledajo naj se vse možnosti, da se nabavi devize za stroj za peskarenje. V valjarnah se mora napraviti program čiščenja ingotov in polizdelkov. Za vsako dodatno in izvennačrtno čiščenje pa naj se kaznuje predhodni obrat, ki je kriv, da je moralo priti do dodatnega čiščenja.

Na Javorniku so se v zadnjem času pojavile zamenjave ingotov, ki so povzročile precejšnjo materialno škodo. Da do takšnih primerov ne bi več prišlo, je UO naročil, naj se uvede urejeni nadzor skladiščenja ingotov in polizdelkov.

Tudi v valjarnah je pomanjkanje delovne sile, kar ostale delavce v posadah utruja, vse to pa vpliva na kvaliteto dela. Zato je UO naročil kadrovskemu sektorju, naj po možnosti zagotovi v valjarnah delovno silo, ki je potrebna po normativu.

Nakopičeni nosilci čakajo komisije, ki bo odločila, ali bodo storili konec v SM pečeh ali pa bodo še koristno uporabljeni

Seveda, tudi o teh odprtih vprašanjih bomo morali razpravljati v kolektivu.

Z ozirom na to, da navedena vprašanja že sedaj terjajo nujne rešitve, smo vzporedno s pripravo predloga o reorganizaciji pričeli s proučevanjem predloga o bodočem sistemu dela službe tehnične kontrole (OTK). Tu smo obdelali sistem kontrole v profilnih valjarnah, sedaj proučujemo sistem kontrole v jeklarni. Prav tako smo se lotili dela pri osnutku razdelitve pristojnosti nalog in odgovornosti na delovnih mestih. Ta osnutek bo obdelan za obrat žične valjarne.

Vzporedno z reorganizacijo podjetja smo pripravili za reorganizacijo tudi družbene organizacije našega podjetja. Reorganizacija osnovnih organizacij Zveze komunistov je že izvršena, sedaj pa pripravljamo reorganizacijo tudi sindikalne in mladinske organizacije. Reorganizacija podjetja se bo odražala tudi v organih upravljanja. Spet bodo zaživel obratni delavski sveti. V podjetju bomo imeli centralni delavski svet, upravni odbor in 4 obratne delavske svete pri ekonomskih enotah.

Bistveno novo pri obratnih delavskih svetih bo to, da bodo dejanski organi upravljanja ekonomske enote. Upravni odbor podjetja je že obravnaval predlog pristojnosti obratnih delavskih svetov in bo dan v razpravo kolektivu.

21. redna seja UO

Na 21. redni seji dne 14. 6. 1959 je UO naše Železarnice razpravljalo o predlogu uredniškega odbora 14-dnevnika »Železarnice«. UO je predloge uredniškega odbora upošteval in je za realizacijo nekaterih dal nalogo upravi podjetja, da jih reši v svoji pristojnosti. Tudi z ostalimi predlogi se je UO strinjal in je priporočil uredniškemu odboru, da jih reši.

Na tej seji je UO razpravljalo o pripombah kolektiva na Osnutke pravilnika o zmanjšanju tarifnih postavk glede na izobrazbo in staž, pravilnika o nagrajevanju. Ta dva pravilnika smo dolžni še sprejeti, ker sta sestavni del veljavnega tarifnega pravilnika. Na oba pravilnika je bilo veliko pripomb, kar nam pravi, da se kolektiv zaveda svojih pravic, ki mu jih nudi delavsko samoupravljanje. UO je upošteval pripombe kolektiva in na podlagi teh sklenil:

a) Pravilnik o zmanjšanju tarifnih postavk se bo uvažal in sprejel vzporedno z uvažanjem analitične ocene delovnih mest.

b) Osnutek tega pravilnika naj se z vsemi pripombami dostavi komisiji, ki je ta pravilnik sestavljala, z nalogo, da pripombe upošteva in pravilnik še naprej izpolnjuje.

c) Kadrovski sektor predloži do prihodnje seje poročilo o dosedanjem odpravljanju tarifnih postavk. Prav tako naj kadrovski sektor UO poda predlog okrožnice, ki bo tolažila, kako naj se popravijo nepravilnosti, ki so se pri odpravljanju dogajale.

d) Center za izobraževanje kadrov naj čimprej začne s tečajji, ki so potrebni, da bi naši delavci dosegli kvalifikacijo in višjo izobrazbo.

e) Pravilnik o nagrajevanju se dopolni s tem, da imajo pravico nagrajevanja tudi obratovodje z nagradami do 3000 din. S to pripombo kolektiva se ta pravilnik predloži DS v odobritev.

2495 MILIJONOV KILOVATNIH UR

V LR Makedoniji so letos začeli graditi veliko hidrocentralo Globočica, katere letna zmogljivost je preračunana na skoraj 250 milijonov kilovatnih ur električne energije. Hidroelektrarno gradijo na desnem bregu Črnege Drima, kjer bodo pregradili z 80 m visoko pregrado, za katero bo nastalo veliko umetno akumulacijsko jezero.

Dante Jasnić

Kako napreduje reorganizacija podjetja?

V začetku leta je glavni direktor naše Železarnice objavil osnutek reorganizacije podjetja.

Osnovna teza predlagane reorganizacije je osnivanje 4 ekonomskih enot. Osnutek je bil dan v razpravo v obliki tez z namenom, pritegniti čim širši krog kolektiva k razpravi.

O osnutku reorganizacije so dosedaj že razpravljali: ožji in širši kolegij, tovarniški odbor sindikata, tovarniški komitej ZK, aktiv članov ZK na vodilnih mestih, operativna vodstva sektorjev in posameznih grup.

Dosedanje razprave so dale že več koristnih pripomb in predlogov, ki bodo upoštevani pri izdelavi predloga za UO in CDS. Nekaj pripomb in predlogov je takih, ki odstopajo od osnovne zamisli bodoče organizacije podjetja. O teh pripombah bomo morali še razpravljati v kolektivu, preden se bomo dokončno odločili.

Iz navedenega je razvidno, da so dosedaj razpravljali o osnutku le vodstva družbenih organizacij in operativna vodstva podjetja, do čim kolektiv ni še bil pritegnjen k razpravi.

Sedaj se na osnovi objavljenih tez in pripomb iz razprave pri-

pravlja predlog reorganizacije, ki bo predložen v razpravo upravne odboru in CDS. Predvideno je, da bo CDS dal predlog reorganizacije v razpravo kolektivu v prvi polovici novembra.

Kaj zajema predlog, ki bo predložen UO in CDS?

Predlog obravnava organizacijo podjetja od uprave podjetja do organizacije ekonomskih enot. Organizacijo obratov v ekonomski enotici sedanjí predlog ne obravnava. To bo naša naslednja naloga na področju organizacije podjetja. Torej s sedanjo etapo reorganizacije bomo obdelali upravo podjetja, razdelitev podjetja na sektorje in ekonomske enote ter njihova vodstva.

Takoj ko bo Delavski svet odobril osnovne pravice bodoče organizacije podjetja, bomo morali pristopiti k podrobni obdelavi naslednjih vprašanj:

— točno razmejiti delokrog, pravice, dolžnosti, odgovornosti, sistem dela organov upravljanja in organov vodenja v podjetju;

— odrediti delokrog pristojnosti, naloge, odgovornosti, sistem dela sektorjev, ekonomskih enot, obratov;

Sindikalna podružnica št. 4. — Pomožni obrati

mehanična delavnica, konstrukcijska delavnica, elektrodavnica, gradbeni oddelek, vzdrževanje Javornik, promet, transport in energijski oddelek.

Sindikalna podružnica št. 5. — Splošni sektor

glavna pisarna, zaščitna služba, komunalni oddelek OTK in MIS.

Z ozirom na formiranje sindikalnih podružnic je treba na letnih občnih zbore sindikalnih odborov obratov, ki bodo od 24. okt. 1959 do 6. decembra 1959 izvoliti delegate za ustanovne konference sindikalnih podružnic, ki bodo od 6. decembra 1959 do 15. decembra 1959. Te konference bodo organizacijskega značaja. Poročila morajo zajeti v glavnem pomen reorganizacije, naloge in kompetence ter načrt nadaljnjega dela sindikalnih podružnic. Referati sindikalnih odborov v obratih pa naj zajamejo obstoječo problematiko in dosežene uspehe v poslovnem letu.

Na konferencah sindikalnih podružnic bodo poleg formiranja teh izvolili tudi delegate za letno skupščino izvršnega odbora sindikalne organizacije, ki bo predvidoma v začetku prihodnjega leta.

Vse sindikalne odbore prosimo, naj se na občne zборе dobro pripravijo in podajo take referate, da bo na osnovi teh mogoča plodna razprava, ki nam bo nakazala smernice za vse nadaljnje delo.

Ludvik Kejžar

Pred sindikalnimi občnimi zbori

Z uvedbo reorganizacije po upravni liniji je nujno, da se tudi sindikalna organizacija temu primerno reorganizira. Z razdelitvijo našega podjetja v štiri proizvodne grupe in s formiranjem obratnih delavskih svetov so dani pogoji, da bodo vse družbeno politične organizacije lahko odigrale svojo vlogo v okviru ekonomske enote.

Na osnovi dela in nalog sindikalne organizacije v Železarni je Izvršni odbor sindikata sprejel sklep, da se v Železarni jesenice formira pet sindikalnih podružnic, ki bodo nastopale znotraj podjetja kot samostojna organizacijska telesa. Vsaka ekonomska enota bo tako imela svoj obratni delavski svet, sindikalno podružnico in samostojno organizacijo ZK. Vsaka sindikalna podružnica v ekonomski enoti bo imela v svojem sestavu vse sindikalne odbore obratov, ki spadajo v ekonomsko enoto, in sicer po naslednjem razporedu:

Sindikalna podružnica št. 1. — Topilnice

visoke peči, jeklarna, šamotarna in livarne.

Sindikalna podružnica št. 2. — Valjarne

valjarne profila, valjarna tanke pločevine, valjarna debele pločevine, valjarna žice, jeklovlek in odprema Javornik.

Sindikalna podružnica št. 3. — Predelovalni obrati

hladna valjarna z žičamo, cevarno, žebljarno in elektrooddelkom.

Rekeje novega obratila

Franc Pogorelec

Porast porabe električne energije

Sodobne industrije si brez elektrike skoraj ne moremo misliti, saj je glavna gonilna sila vseh pogonskih strojev v industriji. Zato se ne smemo čuditi, če je poraba električne energije iz leta v leto večja. Zanimiv je porast porabe električne energije prav v naši Železarni.

Iz podatkov je razvidno, da je naša poraba električne energije v letu 1929 le 5 milijonov kWh. V letu 1940 pa je znašala poraba električne energije že 37,5 milijonov kWh. Po vojni se je poraba električne energije še posebno hitro dvigala, tako da smo v l. 1958 porabili že 103 milijone kWh električne energije ali skoraj 21 krat več kot pred 30 leti.

Naša Železarna je krila porabo električne energije do leta 1947 z lastnimi elektrarnami. Z ozirom na vedno večjo porabo le-te, smo bili primorani odvzeti dodatno električno energijo iz omrežja Elektrogospodarske skupnosti Slovenije (ELES) preko centrale Zasp. Zaradi vedno večje porabe električne energije smo bili primorani v letu 1951 dograditi 35 kV dvosistemski daljnovod za transport vedno večje količine električne energije iz ELES omrežja na relaciji Moste — Javornik — Jesenice.

Letna dobava električne energije iz ELES je znašala lansko leto že preko 38 milijonov kWh, kar je okoli 27 % od celokupne pora-

be električne energije v naši Železarni. Z ozirom na predvidene rekonstrukcije in novogradnje v Železarni zajete v 15-letnem načrtu pa bo dobava električne energije iz ELES iz leta v leto še naraščala. Iz gornjega je razvidno, da odvzem električne energije prehitva proizvodnjo le-te, ne samo v naši Železarni, temveč tudi v ostalih industrijskih podjetjih širom naše države. To pa narekuje potrebo po hitrejši gradnji električnih hidrocentral, če hočemo zagotoviti zadostne količine električne energije za naše notranje potrebe. Možnosti so tu, saj ima Jugoslavija še veliko neizkoriščenih vodnih sil.

Da so naši forumi in strokovnjaki zavzeli pravilno stališče, je razvidno iz tega, ker se leta 1957 ustanovljeni mednarodni študijski odbor »JUGOELEXPOT« držav Jugoslavije, Italije, Avstrije in Zapadne Nemčije za izvoz električne energije po izteku v letu 1958, ni več obnovil.

Jugoslavija je že tretjega od štirih prvotno predvidenih objektov za eksport električne energije vzela v poštev za kritje svojih lastnih potreb. Namesto imenovanega odbora se je v mesecu aprilu letos ustanovil študijski komite »JUGOELEXPOT«, ki ne bo imel vpliva kot prvotno na eksport električne energije, pač bo temeljil na izkoriščanju bogastva naše še neizkoriščene vodne energije.

Poraba električne energije v naši državi narašča povprečno za 10 % letno. Zadovoljitev teh potreb pa bo zagotovljena le s pravočasno izgradnjo novih električnih central.

Franc Pogorelec:

Povpraševanje po električni energiji je vedno večje

Pri nas narašča poraba električne energije v gospodarstvu in v industriji tako naglo, da nastopajo pri nižjem vodnem stanju rek redukcije porabe električne energije v industriji, ki imajo vsekakor vpliv na planirano proizvodnjo. Tudi naša Železarna občuti to redukcijo električne energije, ki se utegne še poslabšati z ozirom na predstoječe okolnosti. Zato pozivamo člane kolektiva, da pomagajo reševati trenutno krizo pomanjkanja električne energije s tem, da smotno ravnajo z odvzemom toka in sicer:

1. Pazite, da električni motorji ne bodo po nepotrebnem vklopljeni.
2. Uporabljajte razsvetljavo le v primernem času. Luči naj ne gore po nepotrebnem ob zadostni dnevni svetlobi, kar se čisto dogaja.

Z nekoliko dobre volje lahko pripomoremo, da se sedanje stanje proizvodnega procesa kljub redukcijam izboljša s smotno uporabo električne energije.

In še o kvaliteti cevi za izvoz

Kvaliteta cevi, ki so sicer varjene po tehnično zastarelem načinu, to je plamensko in so bile izvožene do sedaj v razne države, je bila dobro ocenjena. Razen dveh primerov, ki nista nastala po krivdi Železarne Jesenice, reklamacij nismo dobivali. Neko podjetje je reklamiralo, ker jim je cev pri krivljenju v kotu 90 stopinj na zvaru počila, kar pa smo lahko oporekali, ker nežarjene cevi po predpisih niso sposobne za tako upogibanje.

Vse drugačne zahteve glede kvalitete zvara, okrogline, debeline in oblike navoja pa so nastopile pri izvozu cevi v Ameriko. To je povsem razumljivo z ozirom na visoko industrijsko raven, ki je lastna tehnično razvitim ZDA tudi v proizvodnji cevi. Za izvoz cevi v ZDA je bilo treba preiti s predpisov po DIN 2400 na ameriške

predpise ASTM A 120-57 T, ki se razlikujejo v:

1. debelini sten,
2. cevnem navoju,
3. navoju in dolžini spojk.

Poleg tega pa je nastalo tudi vprašanje zaščitnega premaza cevi in kvalitetnejšega pocinkanja.

Pri osvajanju omenjenih zahtev so nastopile težave, zlasti glede navoja in zaščitnega premaza. Težave so nastopile predvsem v tem, kje in kako izdelati ASTM A 120 57 T normam ustrezajoče navojne svedre in nože. Vzorce smo naročili v Italiji in sicer le nekaj svedrov in nožev. Na podlagi teh je naša mehanična delavnica izdelala potrebno število vzorcev. Ti prvi izdelki, narejeni doma, pa niso ustrezali zahtevam. Navojni svedri za spojke niso bili precizno izdelani (česar naši mehanični delavnici ne smemo šteti v zlo, saj za tako

delo nima ustrežajočih merilnih naprav) in tako se je zgodilo, da se je ena spojka lahko pravilno navila na cev, spojka, vzrezana z drugim navojnim svedrom, pa se ali ni dala naviti na cev, ali pa je po cevniško rečeno »kar pada gore«.

Prav tako so nastopile težave z zaščitnim premazom cevi in to prvič glede izbire odgovarjajočega premaza, ker v tem nismo imeli izkušenj, drugič pa glede načina izvrševanja premaza. Težave smo imeli tudi zaradi stisnjenega prostora za skladiščenje cevi. Sedanje skladišče cevi je predvideno za skladiščenje izdelkov, narejenih po DIN normah. Cevi, izdelane po ameriških normah, pa so zahtevale ločen prostor za skladiščenje, ker je nastajala nevarnost, da se izdelki zamešajo.

Poleg navedenih težav so se pojavile tudi težave subjektivnega značaja, ki jih je vodstvo obrata reševalo in se rešuje na obratnih seminarjih z delavci, ločeno po posameznih delovnih mestih. Obravnavali so v glavnem kvaliteto in kontrolo proizvodov.

Vprašanje zase pa so tudi dobavni roki, ki so vezani z odhodi ladij s Trsta in Reke. V najožjem sodelovanju z oddelkom za izvoz je bilo tudi to vprašanje zadovoljivo rešeno, tako da lahko rečemo, da navedene težave počasi ginejo in upamo, da bodo s prihodnjim letom dokončno izginile, kar je nujno, ker je v prihodnjem letu v načrtu izvoz cevi le v ZDA.

Na koncu lahko ugotovimo, da si je kolektiv cevarne z izvozom cevi za ZDA naložil težko in odgovorno nalogo, ki jo uspešno rešuje po svojih najboljših močeh.

Tone Komljanec:

Izobraževanje delavcev v ŽJ

V letu 1958 je Železarna organizirala za delavce razne tečaje za pridobitev kvalifikacij. Tako je bilo organiziranih 30 tečajev PIV z 290 udeleženci.

Poleg tega je bilo organiziranih 30 tečajev za PK delavce s 584 udeleženci, dalje tečaji za flemanje, kurjače, čiščenje polfabrikator, reševalce, uslužbence IBM, knjigovodstvo, periodični izpiti za prometno službo s 346 udeleženci. Poleg tega je bilo izven podjetja poslanih na tečaje 120 delavcev, 69 delavcev pa je polagalo izpite z KV in 7 za VK delavce. Iz podatkov je razvidno, da je odstotek delavcev, ki so polagali izpit za KV in VK delavce razmeroma majhen. Prav bi bilo, da bi se več delavcev odločilo za izpite, ker bi tako koristili sebi in podjetju. Če bomo imeli čimveč strokovno usposobljenih delavcev, bo proizvodnja boljša in razumljivo tudi kvalitetnejša. Vsekakor je to lep napredek. Skrbeti je treba samo za to, da bi se tudi v bodoče naši delavci čimbolj izobraževali. S tem so namreč podane osnove za povečanje proizvodnosti in tako tudi splošnega standarda naših delovnih ljudi.

Tone Komljanec

J. R.

Izredna požrtvovalnost pri delu

Dogodi se tudi, da ni vse v redu, kakor bi moralo biti. Tak primer je imel v Železarni tovariš Ivan Bohnec — pomožni delavec na postaji tekočih goriv pri generatorjih ob jeklarni. V delokrog tovariša Bohneca spada tudi pretakanje mazuta iz cistern v rezervoarje, od koder ga potem pod pritiskom kot dodatno gorivo dovajajo SM pečem.

Tovariš Ivan Bohnec iz Energijskega oddelka je svojim požrtvovalnim delom zaslužil, da ga predstavimo celotnemu kolektivu

Dne 10. novembra 1959 je prišla v Železarno cisterna z vsebino približno 14 ton mazuta. — Tovariš Bohnec se je kot običajno pripravil, da mazut pretoči. Po primernem ogrevanju s paro je snel, v prepričanju, da so ventili v redu, zaščitno slepo matico na 100 milimeterskem odtočnem priključku. Tedaj pa je tekoči mazut segret na približno 45°C s polnim curkom udaril iz cisterne v odtočni jasek, ki pa zaradi preobilne koli-

čine mazuta ni mogel požirati in se je tako razliljal po tleh in med tiri. Omenjeni tovariš je ponovno pregledal ventile in ugotovil, da so zaprti, a kljub temu polno puščajo, tako da je bila vsaka regulacija nemogoča. (Pri prazni cisterni se je ugotovilo, da sta bila oba ventila brez zapornega stožca).

Tovariš Bohnec se je presenetljivo hitro znašel. Brez obotavljanja je posegel po primeren lesenem zamašku in ga tiščal v iztočni ventil pri cisterni tako, da je zmanjšal curek mazuta na tako količino, ki jo je odtočni jasek za rezervoar lahko sprejemal. Kljub brizganju vročega mazuta po njem in velikemu pritisku je zdržal okoli pol ure in s tem prihranil podjetju približno 8 ton mazuta, ki bi se sicer razlil med tiri.

Tovariš Bohnec zasluži posebno priznanje za izvršeno delo, ker so bile okoliščine, v katerih je zdržal preko pol ure, skrajno neugodne, saj ga je obilaval vroč mazut med vsem časom in ga je bil polno od nog do glave, tako da smo ga morali odpeljati v ambulantno, kjer so mu očistili oči in občutljivejše organe ter ga v celoti očistili.

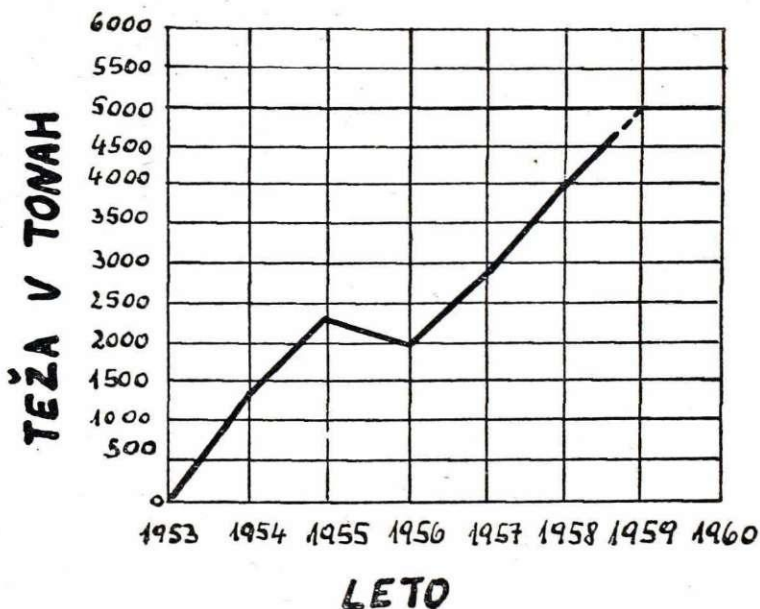
Požrtvovalnost tovariša Bohneca naj bo vsem članom kolektiva za vzgled, zlasti še zato, ker je še mlad delavec, saj je komaj dve leti član našega kolektiva.

Pavel Debeljak

Zanimivost

V rudniku Kosmaj v kolubarskem premogovnem bazenu so začeli uvajati najosodobnejšo mehanizacijo. Z njo bodo dosegli delovni učinek 7 ton premoga dnevno na zaposlenega rudarja.

DIAGRAM IZVOZA CEVI

Zakaj izvažamo in kam?

Večkrat beremo v dnevnem časopisu o potrebi oziroma zahtevi našega državnega vodstva po čim večjem izvozu zlasti naših industrijskih izdelkov, da bi tako čimprej uravnovesili našo zunanjo trgovinsko bilanco, ki je, kot vemo, bila do sedaj iz objektivnih vzrokov pasivna.

K temu zaželenemu cilju, to je uravnovešenju zunanje trgovinske bilance, prispeva tudi naša Železarna z izvozom svojih proizvodov, med katerimi so tudi zelo iskane cevi. Večkrat je sicer težko zagovarjati izvoz cevi zaradi velikega pomanjkanja tega artikla na domačem trgu, vendar je zaradi že omenjenih razlogov delni izvoz cevi upravičen. S tem pa tudi naše podjetje pridobi nekaj prostih deviz, ki jih nujno potrebuje za nakup uvoženih surovin in strojev.

Železarna Jesenice je izvažala oziroma še izvažala cevi v naslednje države: Vzhodno Nemčijo, Romunijo, Albanijo, Turčijo, Libanon, Sirijo, Izrael, Egipt, Indijo, Indonezijo in v nekatere države zapadne Evrope, kakor tudi Južne Amerike. V drugem polletju letošnjega leta pa smo pričeli izvažati cevi tudi v ZDA, in sicer imamo samo za ZDA 2500 ton naročil.

Cevi smo pričeli izvažati l. 1954. Izvoz sam pa je potekal tako, kakor nam prikazuje priloženi diagram, iz katerega je razvidno, da je znašal izvoz cevi leta 1954 1337 ton. Za leto 1959 je predvidena količina izvoza 5000 ton, ki bo tudi izdobljena. Skupno bo torej do konca letošnjega leta znašal izvoz cevi 17.484 ton, kar je seveda precejšnja količina.

Po prvih grobih zemeljskih delih na novem gradbišču dvanaajstorčkov na Javorniku so se dela zopet ustavila

Ivo Saksida

Nov stanovanjski organizem

Zvezna ljudska skupščina je v februarju 1957. leta sprejela resolucije v glavnih smernicah stanovanjske zakonodaje. V načelih te resolucije teče razprava o izpopolnjevanju sistema družbenega upravljanja s stanovanjskimi zgradbami, o reševanju problemov socialne in komunalne politike v stanovanjskih skupnostih, o zagotovitvi pravice, da investitorji razpolagajo s stanovanji, o podpiranju stanovanjske izgradnje preko stanovanjskih zadrug, etažnih lastnin in ureditev, o zagotovitvi zemljišč za gradnjo stanovanjskih zgradb, o zagotovitvi anuitet s splošno družbenimi sredstvi, kolikor to ni mogoče doseči z zvišanjem stanarine brez škode za družbeni standard in o principih dolgo-

ročnega programa stanovanjske komunalne izgradnje.

V skladu z načeli te resolucije so bili 14. aprila 1959 v Zvezni ljudski skupščini sprejeti zakoni o stanovanjskih skupnostih, o stanovanjskih razmerjih, o poslovnih stavbah in prostorih, o lastnini na delih stavb in o stanovanjskih zadrugah. Vsi navedeni zakoni nam omogočajo široko področje delovanja za izboljšanje naših življenjskih pogojev.

organizem za urejanje vseh nalog na področju socialne in komunalne politike občine.

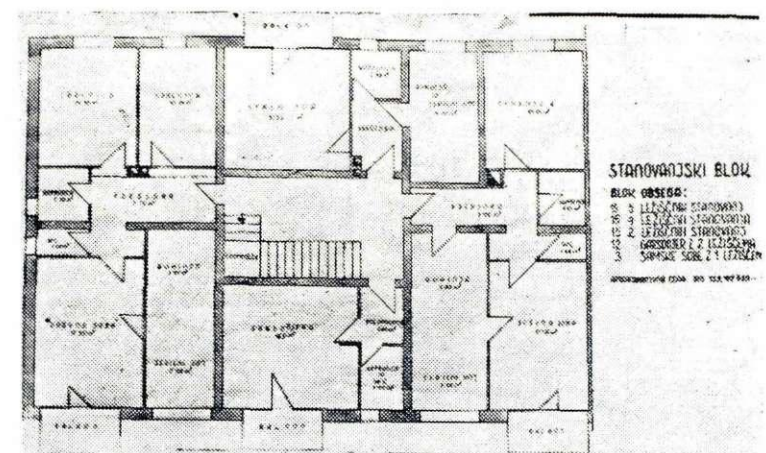
Nujnost ustanavljanja stanovanjskih skupnosti

Sestim zborom volivcev je pristojstvovalo preko 1000 volivcev, od teh jih je 51 razpravljalo o nujnosti ustanavljanja stanovanjskih skupnosti, ustanov in servisov v njih. Vsi navzoči volivci pa so z aplavzom ali navdušeno dviganjem rok potrdili predlog za ustanovitev stanovanjskih skupnosti in predlog za statut skupnosti, ki obsega 93 členov. Potrditev predloga je bila napravljena zavestno. Vsi smo ugotovili, da je resna stvar, ki posamezniku nalaga nove dolžnosti in nove pravice do stanovanjske in socialistične skupnosti. Področje dela teh novih samoupravnih organov je zelo obširno. Vsaka veja dejavnosti znotraj njih pa je namenjena v dobrobit samo delovnim ljudem, ki naj si medsebojno pomagajo, svetujejo in odstranjujejo vse, kar je med ljudmi negativnega in kar povzroča netovariške in večkrat nečloveške odnose. Organizirajo in pospešujejo naj komunalne, gospodarske, socialne, zdravstvene, vzgojne in druge dejavnosti, ki neposredno služijo družini, gospodinjstvu in delovnemu človeku sploh v zadovoljevanju vsakodnevnih potreb. Vsega navedenega komunala (občina) kot taka ne more več reševati, ker je nakopičena preširoka skupnost delovnih ljudi. To nam dokazuje vsakodnevna praksa. Misli smo morali na ožja področja, v katerih si bodo ljudje, seveda s prizadevnostjo, laže pomagali in reševali tista vprašanja, ki so za njihova področja pereča. Razumljivo nam je, da ne moremo delati nobenih receptov, kako bo posamezna skupnost delovala. Tisto, kar se bo zdelo ljudem najbolj potrebno, bodo skupno rešili. Vse zavisi od želja in potreb delovnih ljudi, te pa so seveda drugačne na Plavžu kakor na Blejski Dobravi in podobno. To je odvisno od stopnje zaposlovanja žena v družbeni proizvodnji, od socialno perečih vprašanj, od števila nepreskrbljenih otrok in od mnogih drugih momentov, ki so na določenem območju stanovanjske skupnosti problematične. Skratka delo za vse nas same je pred nami. Dobra volja in poštenost nam bosta še bolj olajšali vsakodnevne težave in napravili življenje lepo. Nemajhna naloga stoji pred tovarišicami in tovariši, ki so bili izvoljeni na zborih volivcev v svete stanovanjskih skupnosti. Napak bi bilo pričakovati, da bodo le-ti napravili vse sami. Pomoč slehernega občana bo neobhodno potrebna. Tukaj pa vam predstavljamo vse člane stanovanjskih skupnosti, in sicer ločeno po terenih:

6 novih stanovanjskih skupnosti v naši občini

Že pred sprejetjem zakona o stanovanjskih skupnostih smo na Jesenicah v smislu načel omenjene resolucije ustanavljali stanovanjske skupnosti na Plavžu, na Savi in drugod. Te, brez zakonske osnove ustanovljene skupnosti, smo na zborih volivcev 14. oktobra ukinili in dali ObLO predlog za ustanovitev novih stanovanjskih skupnosti na

gih gradbenih podjetij na Jesenicah. Z izgradnjo 145 stanovanj in 60 garsonjer v letu 1960 bo

rešeno težkega stanovanjskega problema zopet okoli 200 članov našega kolektiva.

Ta plan gradnje je komisija za gospodarstvo DS skupno z Upravo osnovnih sredstev pregledala in ga priporočila za sprejem. V razpravi o planu gradnje je bila razprava zelo živahna in konstruktivna. Predvsem je pokazala, da se člani kolektiva zelo zanimajo za zadržno gradnjo. Sklenjeno je tudi bilo, naj komisija za razdeljevanje stanovanj pripravi prioriteto listo že takrat, ko se bodo posamezni objekti začeli graditi, tako da bo že vsak prosilec vnaprej vedel, kakšno stanovanje bo dobil in kje.

Za uresničitev takega programa gradnje v 1960 do 1961 bi po grobih predračunih rabili 1170 milijonov dinarjev.

Hrušici, Plavžu, Savi, Javorniku in Podmežakli in na Blejski Dobravi. — Območja stanovanjskih skupnosti je na predlog družbenih organizacij in volivcev že sprejel občinski ljudski odbor. Ta območja razdeljujejo mesto Jesenice in okolico na šest politično teritorialnih enot s 13.162 prebivalci. Za zakonom o stanovanjskih skupnostih in s potrditvijo predlogov za ustanovitev skupnosti na seji ObLO, ki bo 23. t. m. bomo tudi na Jesenicah na tem področju uveljavili socialistično demokracijo v procesu decentralizacije oblasti. Zaradi teh aktivov se moramo predvsem zavedati tega, da stanovanjske skupnosti niso in ne bodo začasne organizacije, ki naj kampanjsko rešujejo nekatera vprašanja, ampak bodo pravi stalni socialistični samoupravni

S 17. zasedanja delavskega sveta

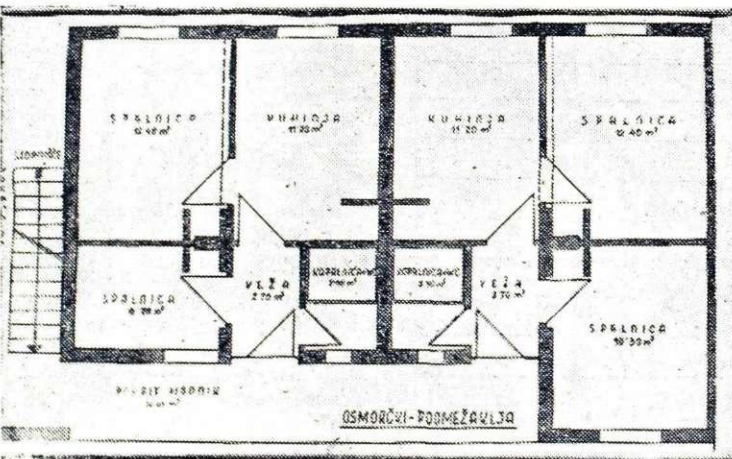
Na 17. rednem zasedanju je Delavski svet razpravljal tudi o predlogu programa družbenega standarda za leto 1960 do 1961. Ker je stanovanjsko vprašanje na Jesenicah in bližnji okolici še vedno zelo pereče, moramo obdržati sedanjí tempo gradnje prepotrebnih stanovanj.

Predlagani plan gradenj v letu 1960 do 1961 je naslednji:

stanovanj na Stari Savi in Trebežu. Po predvidevanju pa se bo porušilo še 132 stanovanj.

Pri sestavi tega programa je bila osnovna misel ta, kako omogočiti v letu 1960 gradnjo kar največjega števila cenjenih stanovanj. Pri današnjih kapacitetah gradbenih podjetij na Jesenicah ni možnosti za hitrejšo gradnjo, niti ni možnosti angažiranja dru-

VRSTA OBJEKTA	Število stanovanj	Število garsonjer	Potrebna sredstva v milijonih	
			1960	1961
3 osmorčki pod Mežaklo	24	—	21,6	—
3 dvanaajstorčki Javornik	36	—	64,0	—
Samski dom Javornik	1	60	65,0	—
6 dvanaajstorčkov Javornik	72	—	120,0	48,0
6 osmorčkov pod Mežaklo	48	—	72,0	—
6 stanovanjskih blokov Plavž	270	72	250,0	470,0
Ureditev dela trafo postaje	—	—	30,0	30,0
Skupaj:	451	132	622,6	548,0

Železarna je v letih 1947 do vključno leta 1959 dogradila 655 stanovanj in 53 garsonjer. Predlagana gradnja v letih 1960 do 1961 pa bo dala novih 451 enosobnih, dvosobnih in trosobnih stanovanj ter 132 garsonjer, od tega naj bi bilo v letu 1960 zgra-

Člani stanovanjskih skupnosti po terenih

Na Hrušici

Anton Zalokar, Mirko Klinar, Alojz Jug, Alojz Grzetič, Franc Oman, Stanislav Božič, Slavko Črnologar, Janko Kavalir, Antonija Klinar, Zora Kobentar, Jožefa Gašperšič, Slavka Gasar, Jože Zajec, Štefan Preželj, Valentin Kejžar, Franc Kobentar, Alojz Smrekar.

Na Plavžu

Florjan Tepina, Teodor Lipicer, Adolf Stopar, Franc Zupančič, Marjan Žurovec, Stanko Hladnik, Andrej Dolinar, Janko Pišek, Angel Pervanja, Pavla Lotrič, Vinko Kavčič, Stane Jug, Miro Krkoč, Polde Zonik, Jože Berendijaš, Mila Podobnik, Hilda Cepič, Vinko Genusi, Drago ing. Ravnik, Pavle Vudrič, Olga Grm, Vinko Rozman, Vinko Kunšič,

Ivan Mohorič, Franc Mohorič, Angela Prešeren, Bojan Kerne, Janez Antonič, Stefan dr. Plut.

Na Javorniku

Martin Noč, Lado Brišar, Anton Sitar, Angela Ambrožič, Mila Barbo, Klara Iskra, Franc Dolinar, Franc Hraštar, Ivan Klokočevnik, Marjan Kristan, Lovro Albreht, Peter Koder, Franc Pogačnik, Vinko Mirtič, Jože Knific, Franc Kosmač, Mara Novak, Justin Talar, Ivan Martelak, Franc Arh, Jože Svetina, Danica Setine, Ivanka Podgornik, Marjan Potočnik, Zofka Markelj.

Na Savi

Valodi Stojan, Vinko Zorman, Peter Prevc ml., Sanka dr. Rosenstein, Cveta Čop, Zdravko Kragelj, Franc Rozman, Ivanka

Torkar, Ivan Geršak, Polde Tomanič, Lovro Ritonja, Janez Bohinc, Ignac Smolej ml., Ivan Krajnik, Jože Vehar, Stane Pretnar, Ivan Šorli, Slavko Seračević, Angela Draksler, Jakob Lavsegar, Marjan Smolej, Gilda Tratnik, Mitja Verovšev, Franc Rebnik, Marija Pikon, Franc Bohinc.

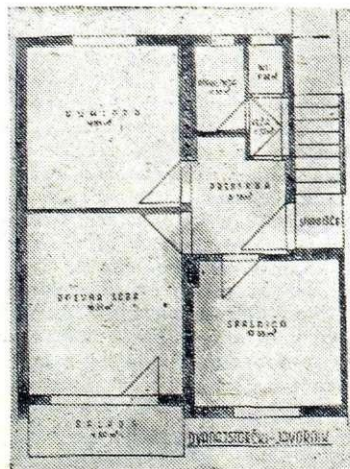
Pod Mežaklo

Viko Štiherle, Peter Gasar, Albin Noč, Valentin Lapajne, Ludvik Torkar, Mimi Čarni, Ana Lipovec, Jurij Robič, Anton Pavšič, Miro Abram, Filip Koželj, Robert Sinkovec, Anton Kokalj, Ivan Pesjak, Vito Ravhekar, Martin Smrekar, Mila Pogačnik, Ivan Capuder, Stanko Hafnar, Anton Čemažar, Anton Svetina, Vinko Ambrožič, Smajl Mušič, Zvone Ažman, Albin Polk, Jan-ko Smolej, Jože Rozman.

Blejska Dobrava

Julij Springer, Camil Kaloper, Anton Podobnik, Jolanda Strugar, Milica Terseglav, Greta Pukl, Tomo Ertelj, Safed Keserovič, Peter Rovar, Ivan Koselj, Cvetko Roter, Branko Bric, Cecilija Filej, Jože Noč, Alojz Aleš. Pričakujemo, da bodo pri izva-
janju programa za delo, ki ga bodo izdelali bodoči izvršni odbori in ga potrdili sveti stanovanjske skupnosti, podprti od najširšega kroga ljudi. Da pa bo to, je že dokaz zanimanje med volivci na zborih volivcev.

DOPISUJ
tudi Ti v časopis
ŽELEZAR

jenih 145 stanovanj in 60 garsonjer. V razdobju od 1947 do 1949 je morala Železarna zaradi razširitve svojih obratov porušiti 50

Naši kamioni za avtoservis

Upravni odbor je na svoji 19. redni seji sklenil, da se prenesejo vsi avtobusi ter nekaj kamionov na »Avtoservis« Jesenice. Ta prenos naj bi se izvršil s 1. oktobrom. Zakaj je do tega prišlo, na kakšni osnovi in kako bo poslovalo to podjetje, nam je objasnili upravnik Avtoservisa tov. Vito Ravhekar.

Cepprav polno zaposlen, mi je rad odgovarjal na zastavljena vprašanja.

1. »Zanima nas, tov. upravnik, kako je prišlo do prenosa prevoznih sredstev iz Železarn na Vaš servis in po čigavi zamisli?«

»Do tega je v glavnem vodilo dejstvo, da podjetje v podjetju ne more obstojati. Drugič nas je vodila do tega zamisel, da bi se ustanovilo na Jesenicah močno avto-prevozniško podjetje, ki je vsekakor zelo potrebno. Na podlagi tega je prišlo tudi do razgovorov s predstavniki Železarn, ki so našli za to zamisel razumevanje s tem, da nam odstopijo svoja vozila, zlasti vse avtobuse in kamione.«

2. »Ali je bil prenos vozil, predvidenih za Vas, že izvršen?«

»Ne! Najprej smo sprejeli samo tri kamione in mali FIAT 600, 2 dni kasneje pa še novi TAM avto-bus. Ostala vozila bi morali prevzeti 15. oktobra, vendar nastajajo problemi garažiranja vozil. Zima je pred vrati, kapacitete naših prostorov pa so premajhne, da bi mogle sprejeti vsa vozila pod streho. Že pred vrati, kapacitete naših prostorov pa so premajhne, da bi mogle sprejeti vsa vozila pod streho. Že pred vrati, kapacitete naših prostorov pa so premajhne, da bi mogle sprejeti vsa vozila pod streho.«

3. »Ali imate morda predvidene druge prostore in kje?«

»V načrtu imamo že nekaj časa novogradnjo, vendar si še nismo točno na jasnem glede lokacije servisa. Imamo dve varianti. Eni se ogrevajo za servis na Koroški Beli pod cestarsko hišo, drugi pa za središče mesta, to je na nogometnem igrišču bivšega kluba »Bratstvo« za zobno ambulanto. Primernejši bi bil seveda servis za zobno ambulanto in mislim, da bo ta lokacija tudi osvojena,« je nadaljeval zgovorni upravnik.

4. »Kdaj mislite pričeti z gradnjo in kakšne objekte imate v načrtu?«

»Z gradnjo bi lahko pričeli takoj, vendar še nimamo narejenih načrtov. Nekaj sredstev imamo. Stroški za gradnjo, ki niso ravno visoki, pa bi se z uporabo žlindre opeke, če bi nam jo Železarna od-

stopila, še primerno pocenili. Servis bi bil nekako takle,« je dejal upravnik in pokazal idejni načrt, izdelan v dveh variantah.

Po izgledu osnutka bo to modern obrat, z vsemi potrebnimi prostori od garaž do delavnice in TOMOSOVEGA SERVISA. Prostor je določen tudi za garažiranje privatnih osebnih vozil. Servis bo imel tudi svojo napajalno postajo, tako da bo od javne črpalke neodvisen. V upravnem delu zgradbe je določen tudi prostor za stanovanja samskih delavcev in voznikov, po katerih je vedno večje povpraševanje.

5. »Kaj pa prevoz, Ali mislite uvesti nove linije in kako?«

»Za osebni prevoz uporabljamo sedaj le en avtobus in sicer na relaciji Hrušica — Jesenice — Koroška Bela. Potrebe, želje in pripombe prebivalstva pa nam bodo narekovale eventualno uvedbo novih linij in prilagoditev voznega reda. Prevoz s kamioni bo potekal normalno kot do sedaj. Železarna bo razumljivo imela prednost, vendar pa bo vožnje treba naročiti en dan prej, da bomo vožnje lahko razporedili. V načrtu imamo tudi uvedbo taksija, seveda kasneje, ko bomo imeli na razpolago ustrezajoča vozila.«

6. »Kaj pa cena prevoza za osebni promet? Tarife so nekaj višje kot so bile do sedaj. Kako pa bo s prevozom delavcev v Železarno?«

»Nimamo namena navijati cene, četudi praksa kaže, da lokalni promet gospodarsko ni rentabilen. Res je, da so cene malenkostno nad prvotno tarifo, vendar jih je bilo treba vskladiti. Sicer mislimo kasneje izvesti še posebno anketo s prebivalci, ki nam bo pomagala vskladiti vozni red in relacije ter jih prilagoditi potrebam občanov. S tem pa bodo odpadle nepotrebne vožnje, kar bo vsekakor pocenilo prevoz. Za ilustracijo naj navedem, da prevozi avtobus na lokalni prevoz dnevno 180 km in več, za kar bi morali po tarifi iztržiti 34.200 dinarjev. Dejansko pa iztržimo komaj četrtno tega. Cena prevoza delavcev v službo in nazaj bo s potrebnim regresom Železarn ostala enaka kot do sedaj. V načrtu imamo tudi daljše linije, posebne vožnje in prevoze ekskurzij.«

Tov. upravnik mi je razkazal še prostore, v katerih gostujejo. Odkrita povedano: prostori bivšega podjetja »Sava«, kjer avtoservis gostuje, za tovrstno dejavnost ni-

so primerni. Majhni prostori so natrpani z vozili, ki čakajo popravila, oziroma jih popravljajo. Nameščena so tudi zacarinjena vozila. Med vsem tem pa se bori za prostor na soncu remontna delavnica, medtem ko prostora za sanitarije in garderobe sploh ni. Delno ustrezajoč prostor ima le Tomosov servis. Prostor za garažiranje vozil pa absolutno ni prikladen.

Podjetje tudi vtis dobrega poslovanja, treba mu bo dati ustrezajoče pogoje za razvoj in čimprej pričeti z gradnjo novih prostorov, le tako bo kos vsem nalogam in potrebam občine, železarn in ostalih ustanov.

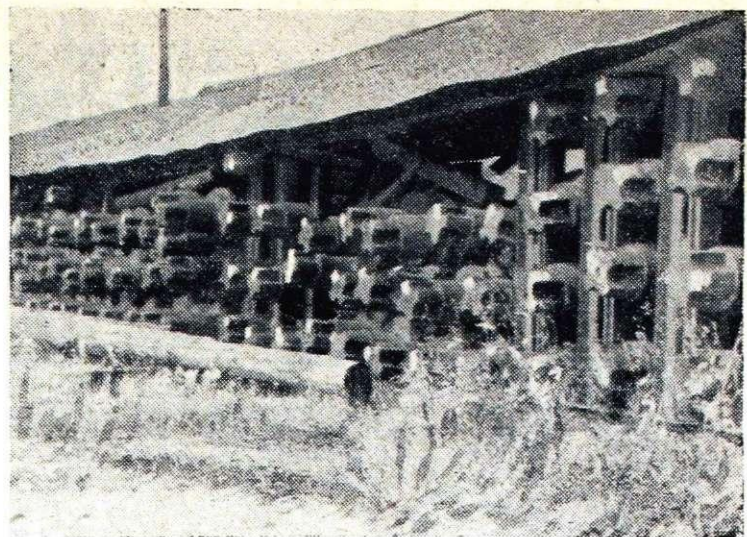
Bogomir Pust

Ogledalo napredka

Red in čistoča sta ogledalo kulturne stopnje vsakega človeka. Povsod v svetu, kjer je skrb za delavca in visoko produktivnost ter standard prebivalstva pa nam bodo narekovale eventualno uvedbo novih linij in prilagoditev voznega reda. Prevoz s kamioni bo potekal normalno kot do sedaj. Železarna bo razumljivo imela prednost, vendar pa bo vožnje treba naročiti en dan prej, da bomo vožnje lahko razporedili. V načrtu imamo tudi uvedbo taksija, seveda kasneje, ko bomo imeli na razpolago ustrezajoča vozila.«

V splošni skrbi za dvig produktivnosti je torej v okviru ostalih proizvodnih pokazateljev povsem upravičeno tudi tekmovanje glede reda in čistoče.

Pri svojih rednih in nenapovedanih mesečnih obhodih je komisija za pregled obratov doslej zazna-

Skladišče valjev na Javorniku, ki ni najbolje urejeno, pa tudi streha je po vsem videzu pomanjkljiva

je, nasičeno z odvratnimi vonjavami, človeku skoraj ne da vstopiti. Snažilke so, kot kaže, v mnogih primerih pri svojem delu zelo slabo nadzorovane. Zlasti bi bil ta očitak prikladen mlajšim snažilkam, saj je prav v njihovih delokrogih stanje najslabše.

Izreden napredek je bil n. pr. dosežen v nekem obratu, kjer so mlajšo snažilko na predlog komisije zamenjali s starejšo. Zaradi

tega uspeha je komisija sklenila v bodoče posvetiti kar največ pozornosti neurejenim higienskimi prostorom in ustrezno temu tudi ukrepati.

Postavljeni cilji morajo biti in bodo doseženi, saj bomo le tako kos obsežnim nalogam pri dviganju proizvodnosti in neposredno s tem v zvezi pri izboljševanju življenjske ravni našega delovnega človeka.

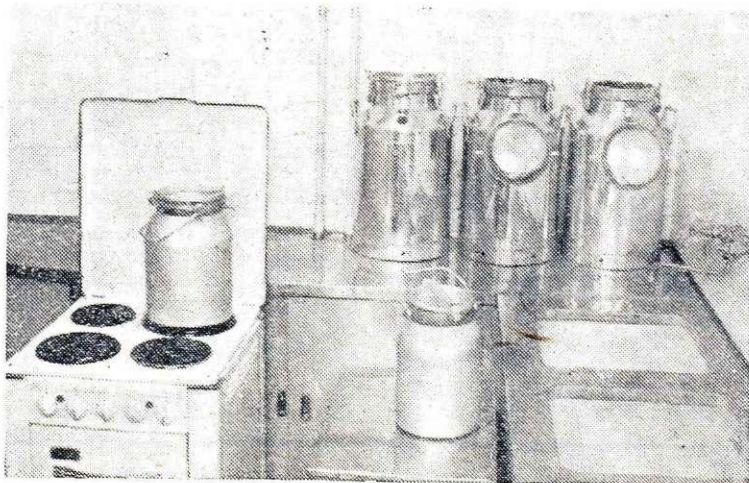
Uroš Zupančič

Drobna racionalizacija - velik uspeh

Brez kvalitetno izdelanih mašilk in tesnil si nikakor ne moremo zamišljati nemotnega

ostal. Po svoji zamisli je z dopolnili mojstra Gabrijela izdelal enostavno in priročno pripravo, ki mu je pripomogla, da je dosegel lažjo, hitrejšo in kvalitetnejšo izdelavo usnjenih tesnil in mašilk. Za izdelavo ene tesnilke je prvotno porabil 17 minut časa, sedaj z novim postopkom pa pravi tesnilko v 5 minutah, in to kvalitetno boljše. S to sicer enostavno racionalizacijo je dvignil kvaliteto izdelkov, odstranil nevarnost poškodb, ki je obstajala pri ročnem delu in zmanjšal odstopke, in predlagati racionalizacijo uspeh in pohvale vredno za mladega racionalizatorja. Velik pa je tudi prihranek na času, saj prihrani pri eni tesnilki 12 minut na čas, kar zneso na leto 1500 ur.

Ta racionalizacija hitrejša in boljše izdelave usnjenih mašilk in tesnil je tipičen primer racionalizacije preprostega delavca in dokazuje, da niso samo inženirji in tehniki poklicani oziroma sposobni uvajati nove postopke, in predlagati racionaliza-

Lično urejena in opremljena kuhinja na plavžu je pripravljena na delitev četrtega obroka tudi v tem obratu

movala napredek, vendar še, žal, ne v vseh obratih. Tam, kjer je vodilni kader vsaj delno posvetil svojo skrb boljši in lepši ureditvi okolja, so zabeleženi vidni in hvalevredni uspehi. Racionalizacija in zadolžitev posameznih delovodij za red in čistočo v njihovem delokrogu je v nekaterih obratih zelo učinkovit ukrep, ki bi ga moralo kazalo uvesti v vsej Železarni ter tako zagotoviti nadaljnje izboljšanje sedanjega stanja.

Splošno povprečje reda in čistoče je bilo doslej v vsej Železarni naslednje: maj 52,3%, junij 53,9%, julij 56,8%, avgust 63,9%, september 69,8%.

Iz gornjega povprečja vidimo, da se prvotno stanje trajno izboljšuje, vendar še vedno prepočasno.

Ze tradicionalni izgovor — »daj te mi ljudi pa bo red,« — najbrž ne bodo povsem držali, saj se prav ob največji navlaki običajno zbira »brezposelniki«, ki pa so, žal, prav tako kot njihovi predstojniki, udarjeni z »obratno slepoto«.

Posebno poglavje je seveda snaga v še nekaterih higienskih prostorih in garderobah. Težko vzduš-

obratovanja naših številnih obratov. Usnjene mašilke in tesnilke so nujno potrebne pri vseh tlačnih napravah, najsi bo vodnih, ali zračnih, to se pravi, da jih rabijo vsi obrati v Železarni od Plavža do transportnega oddelka. Često so prav tesnilke vzrok ne-ljubemu zastoj. Naši jermenarji so imeli s preprostim in ročnim načinom izdelave mašilk in tesnilk, vseh mogočih velikosti, vedno polne roke dela. Za lastne potrebe so jih morali izdelati tudi preko 7500 kosov na leto v vseh velikostih. Pri tem delu je zadnja leta zaposlen mlad kvalificiran jermenar Ivan Razinger s Planine pod Golico, ki je zaposlen v Železarni že 11 let.

Na vsakdanji poti s Planine na delo in nazaj je našel čas za razmišljanje o svojem delu, ki se mu je zdelo zastarelo in neprimerno. Triletna Metalurška industrijska šola mu je dala tiste smernice, ki so potrebne, da je začel razmišljati, kako bi izboljšal in pospešil ročno izdelovanje usnjenih tesnilk. Trud ni bil zaman in tudi uspeh ni iz-

Tudi Ivan Razinger iz jermenarne se je s svojim uspešnim predlogom vključil med racionalizatorje

cijske predloge, pač pa je tudi vsak član kolektiva lahko racionalizator pri svojem delu.

V menzi pri Koniču bi bilo lahko bolje

V letu 1957 je bila ponovno odprta kuhinja v gostišču pri Koniču na Javorniku. Sprva nas je bilo samo 24 abonementov. Bili smo zadovoljni s kvaliteto hrane in tudi cena 105 din za kosilo je bila primerna. Glas dobre kuhinje in solidne postrežbe se je širil in kmalu je število abonementov naraslo na 50 in več. Več ljudi, večje težave. Tudi tu niso izostale. Prostor je postal premajhen. Čutili smo, da ni lahko streci, saj so se servirke menjavale na vsakih 14 dni.

Letos je uprava menze izdelala nove kalkulacije in podražila obrok na 130 din. Nekdo je rekel: »Za več denarja, več muzike«. Toda v naši menzi je muzika ostala na istem. Še več. V skrbi za kulturno postrežbo servirajo od nedavnih kruh vsakemu na posebnem krožničku. Prej smo imeli na mizah košarico s kruhom, po movem pa dobiš točno odmerjen kos.

Kaj ni to napredek, posebno še ob letošnji rekordni letini žita. Še sreča, da je kompot le na redke čase dodan kosilu, zaradi prostora namreč. Takrat je na eni mizi točno 16 krožnikov in krožničkov — pepelnik in vazico s šopkom rož damo na okno.

Naš abonentski svet je menda prvi in najstarejši na Jesenicah, prave korajže pa nikoli ni imel. V svoji kroniki ima zabeleženo vsega eno redno sejo. Vse opazke in pripombe abonementov se zgubljajo v glasni gostilniški atmosferi, ki ne-

zadržno udarja iz točilnice. Prejšnji teden sta dva fanta, prisodil bi jima 17 let, vprašala za kosilo. Ko sta hotela vedeti še za ceno, sta dobila odgovor: »bosta že videla«. Res sta videla in še prav debelo sta gledala, ko sta plačala za juho in sladko zelje z govejim mesom 215 din. Če bi vedela za ceno prej, bi se najbrž odločila samo za juho, sodeč po njunem skrajnem naporu, ko sta zbirala iz svojih žepov potrebna sredstva.

Slabo je biti nepoučen, dragi abonent. Ko boš stopil v jedilnico in me boš mogel zapreti vrat, privzdigni jih nekoliko in zapla se bodo. Zgodilo se bo, da se bo mi za majala. Molči, preglej teren pod njo in jo skušaj obrniti na boljši položaj. Najbolje je, da jo uravnavaš, ko poješ juho, ker je med juho in ostalim delom kosila malo več časa.

Če boš okusil, da se varčuje bolj pri masti kot pri soli, daj jezik za zobe, ker te utegne slišati knjigovodkinja z Jesenic. Dobil bi nekaj vpljudnih komplimentov in priporočilo, da si drugi mesec lahko drugje kupiš bloke.

Drobne so te stvari in lahko rešljive, samo volje za to je treba. Svet abonementov bo moral odigrati svojo vlogo bolje in aktivnejše. Uprava in osebje menze pa bodo morali svoje napore vskladiti s parolo

Vse za ceneno družbeno prehrano! M. N.

Ženski Hotičela

Štefka Bergant Vpliv prehrane na zdravje otrok in mladine

Nepravilna prehrana je eden od najvažnejših vzrokov za nepravilno rast in slab razvoj otrok in mladine, za njihovo pogosto bolestanje in visoko smrtnost. Da bi se slabo stanje po vojni izboljšalo, je bilo s pomočjo Mednarodnega dečjega fonda organiziranih mnogo šolskih mlečnih kuhinj. Število teh kuhinj in otrok, ki prejemale v njih hrano, npr. prestopno raste. Tudi odnosi staršev do kuhinj se izboljšujejo. Lahko pa bi bili še boljši, če bi se starši v polni meri zavedali vrednosti beljakovinske hrane, ki jo dobivajo otroci v šolskih mlečnih kuhinjah v obliki masla, mleka, sira in mesa.

Dokazano je, da se boljše učni uspehi v tistih šolah, v katerih prejemale učenci in dijaki obroke mlečne hrane. Stalni vpliv dopolnilne hrane v šolah se kaže tudi v rasti in razvoju otrok, v njihovi vitalnosti in manjšem številu obolenj. Razumljivo je, da mora biti hrana pravilno sestavljena in mora vsebovati dovolj beljakovin, živalskega in rastlinskega izvora, ogljikovih hidratov, maščob, mineralnih snovi in vitaminov, kakor jih zahteva sodobna prehrana.

V naši prehrani primanjkuje zaščitnih snovi, ki jih vsebuje mleko, mlečni izdelki, jajca, meso, sadje in sveža zelenjava. Zato je dokaj visok odstotek rahitičnih, golšavih

in avitaminoznih otrok. Otroci zaostajajo v rasti in ostajajo telesno in duševno slabše razviti.

Potrebno je ustanoviti šolsko kuhinjo prav na vsaki šoli, zlasti pa tam, kjer se del mladine vozi v šolo in ostaja ves dan brez tople hrane. Vzroki, zakaj teh kuhinj še nimamo povsod, so pomanjkanje primernih prostorov, kvalificiranih kuharic, včasih pa tudi premajhna skrb in razumevanje za to odgovornih ljudi. Razmere se v tem zelo naglo izboljšujejo in kmalu ne bo več šole, ki ne bi imela vsaj skromne šolske kuhinje.

Šolski otroci dobe povprečno 50 odstotkov premalo zaščitnih snovi — zlasti živalskih beljakovin, kalcija in vitamina A. Beljakovin in kalorij ne potrebujejo v vseh starostnih obdobjih v enakih količinah. Vendar mora hrana vsebovati 55 do 60 % ogljikovih hidratov, 20 do 30 % maščob in 10 do 15 % beljakovin.

Ugotovljeno je, da kalorično ustreza prehrana pri večini naših otrok. Je pa zelo nepravilno sestavljena. Ogljikovih hidratov in maščob, ki dajejo kalorije, je dovolj; živalskih beljakovin pa za 50 % premalo. Prav tako primanjkuje v hrani vitaminov A, D, C in B, kalcija in železa, ker otroke premalo hranimo s črnim kruhom, svežo zelenjavo in sadjem. S pravilno pripravljeno malico dobivajo otroci vse tiste zaščitne snovi, ki jih primanjkuje domači hrani. Šolska kuhinja ni nekakšna socialna pomoč otrokom, ki so socialno ogroženi, je dopolnilo pomembnejši domači hrani.

Navajam tri primere jedilnika za malice:

1. Mleko, črn kruh, salama, jabolko.

S to malico krije otrok od 7. do 9. leta skoraj četrtino vse dnevne potrebe po živalskih beljakovinah, tretjino potrebe po kalciju in sedmino po vitaminu A.

2. Mleko, enoten kruh, liptavski sir, jabolko.

Po tem jedilniku krije otrok čet-

tino dnevne potrebe po živalskih beljakovinah, tretjino po kalciju in četrtino po vitaminu A.

3. Lipov čaj s sladkorjem, kruh in marmelada.

Ta jedilnik ni pravilen, takih malic ne dajemo v šolskih kuhinjah, saj ne vsebujejo zaščitnih snovi, le ogljikove hidrate.

Povsod tam, kjer so na šolah dijaki, ki se vozijo, in večje število otrok zaposlenih mater, je pa potrebno organizirati šolske kuhinje, v katerih bi dobivali kosilo. Tako kosilo mora vsebovati 1100 do 1200 kalorij in mora biti sestavljeno iz mesa, zelenjave, krompirja, črnega kruha in mleka ali mlečno — sadne mešanice. S takim toplim obrokom v opoldanskih urah bi se zdravje dijakov, ki se vozijo, bistveno izboljšalo.

Brez dvoma bodo vsi starši razumeli, v čem je važnost dodatnih obrokov ter bodo še sami otrokom z veseljem plačevali malico in še sami aktivno sodelovali pri vzdrževanju šolskih kuhinj.

Gospodinski nasveti

● Sledove juž in drugih mastnih jedil lahko večkrat odstranimo s kravate s smukcem. Smukec vtremo v madež in pustimo čez noč. Zjutraj smukec z madežem vred izbertamo.

● Nemasne madeže pa odstranimo s kravate, če jih podrimo nad soparo čaja.

● Star klobuk boste polepšali, če ga podrite nad vrelim krompom in ga na lahko gladite s čistim krpo.

● Trdo opetnico čevlja zmečamo tako, da jo znotraj natremo s milom. S tem bomo obvarovali tudi nogavice pred prezgodnjimi luknjami.

● Konserve lažje odpremo, če postavimo nanje za nekaj časa vroč likalnik.

● Bledo govejo juho ali omako obarvamo s koščkom cikorije. Okusu to ne škoduje.

Z razstave sodobnega pohištva

Razstava sodobnega stanovanja

Stolpnice so bile pred dograditvijo, ljudje so si jih ogledovali od zunaj, notranji prostori zadnji čas niso bili dostopni občinstvu.

Razporeditev stanovanjskih prostorov je v stolpnicih dokaj svojevrstna. Marsikdo, zlasti tisti, ki so pričakovali stanovanja prav v stolpnicih, so na tistem računali in ugibali, kako bi opremili prostore. (Res problem današnjih dni.)

Tem meščanom, kakor tudi ostalim pa je priskočil na pomoč Gospodinski center, ki že dalj časa uspešno deluje na Jesenicah in tako pomaga gospodinjam z različnimi praktičnimi tečaji in nasveti za lažje vodenje gospodinjstva.

Kaj če bi naredili v stolpnicih razstavo sodobnega stanovanja in opreme? Sta razglabljali upravnica in nova učiteljica za gospodinjstvo. Ideja je bila dobra. Treba jo je bilo realizirati. Treba je bilo mobilizirati forume, ki bi pomagali izvesti to zamisel. Konferenca merodajnih je bila uspešna. In sklepi:

Gradbeniki in pleskarji naj pohitijo z izgotovitvijo dveh stanovanj. Posebna komisija jih bo predčasno sprejela. Trgovsko podjetje »Zarja« bo poskrbelo za stanovanjsko opremo s tem, da bo

razstavilo svoje artikle in skupaj z Gospodarskim centrom razstavo izvedlo. Tovarna pa bo nudila ostale organizacijske usluge.

Nedelja. Ze pred deveto uro se je zbralo pred stolpnico dokaj občinstva. Direktor »Zarje« tov. Bela Bezec je povabil na ogled razstave predstavnike občine, družbenih organizacij in ostalo občinstvo, ki so z odobravanjem ogledovali estetsko in ekonomično opremljene stanovanjske prostore.

In rezultat? V pičlih dveh urah si je razstavo ogledalo skoraj 1000 meščanov. Popoldan pa je bila pred stolpnico dobesedno vrsta čakajočih. Zanimanje občinstva je bilo presenetljivo, kar je samo dokaz, da imajo prebivalci Jesenic smisel za tovrstni napredek. Treba jim je le pomagati z nasveti. Razstava je popolnoma uspela. V enem tednu si jo je ogledalo preko 50 % meščanov. Lahko trdimo, da je bila to do danes verjetno najbolj obiskana razstava na Jesenicah.

In mnenje ljudstva: Stanovanja so okusno in sodobno opremljena, tako, da si vsak na tistem želi tak dom, vendar je oprema za marsikoga predraga, stanovanj pa je tudi mnogo premalo, da bi lahko vsem ustregli.

ZAHVALA

Ob prezgodnji smrti naše ljubljene žene, mame in sestre

LOJZKE ČELESNIK

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sostanovalcem, sosedom in znancem za pomoč in tolažbo ob boleznih in dnevnih izgubah.

Topla zahvala zdravnikom dr. Tancarju, dr. Brandsteterju in dr. Tepeyu za nujeno pomoč in lajšanje bolečin pokojnici.

Posebno zahvalo smo dolžni Antonu Medji za nujeno pomoč, nosilcem drage pokojnice na njeni zadnji poti, odbornicam ZB in Zvez žena za poslednje besede ob grobu ter godbi in pevcem za ganljive žalostinke.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem, ustanovam in organizacijam za krasne vence in cvetje, za izrečena sožalja in vsem, ki so jo v tako velikem številu spremlili na njeni zadnji poti.

Zalujoči: mož Srečko, sinovi Drago, Edi in Rastil, hčerki Vanja in Sonja z družino, brat Nace z družino in sestri Pepca in Francka z družinami.

ZAHVALA

Ob nepričakovani, tako nenadni in nenadomestljivi izgubi našega predragega sina in brata

FRANCIJA GREGORIJA

se toplo in iskreno zahvaljujemo vsem, ki so mu poklonili toliko vencev in cvetja, ter ga spremili v njegov mnogo prerani grob. Prav posebno se zahvaljujemo za prvo pomoč dr. Turku, primariju dr. Hafnerju in strežnemu osebju kirurškega oddelka. Zahvaljujemo se kolektivu obrata Žičarna, tov. Klinarju za ganljive besede, ki jih je spregovoril ob odprtem grobu ter sosedom za izkazano pomoč. Se enkrat vsem iskrena hvala.

Zalujoči: mama, ata, sestra Verica, brat Polde iz Kanade z družino, sestra Rozka, Dušan, sestra Marica z družino, brat Mirko iz Kanade, brat Milana z družino, brat Janez, Lojza in sestra Julka z družinami ter ostalo sorodstvo.

Personalne vesti

GIBANJE DELOVNE SILE V MESECU SEPTEMBRU

133 novo sprejetih delavcev, 91 delavcem prenehalo delovno razmerje, 7 novo sprejetih uslužbencev, 7 uslužbenecem prenehalo delovno razmerje.

Upokojeni so bili naslednji dolgoletni delavci: Franc Avenek — 1902 — gradbeni oddelek z del. dobo v ŽJ 26 let; Anton Golja — 1894 — konstruk. del. z delovno dobo v ŽJ 18 let; Janez Jakopič — 1902 — hl. valjarna z delovno dobo v ŽJ 31 let; Jakob Karmel — 1901 — transport z delovno dobo v ŽJ 26 let; Anton Majetič — 1900 — promet z delovno dobo v ŽJ 37 let; Marija Malenšek — 1909 — DUR z delovno dobo v ŽJ 28 let; Janez Mežek — 1901 — Javornik I., z delovno dobo v ŽJ 35 let; Jože Plemelj — 1901 — Javornik I., z delovno dobo v ŽJ 24 let; Jože Pold — 1902 — Javornik I., z delovno dobo v ŽJ 20 let; Franc Pristov — 1904 — Javornik I., z delovno dobo v ŽJ 34 let; Anton Sitar — 1899 — Javornik I., z delovno dobo v ŽJ 26 let; Janez Smolej — 1903 — gradbeni oddelek, z delovno dobo v ŽJ 19 let; Lovro Znidaršič — 1903 — plavž, z delovno dobo v ŽJ 22 let.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali zasluženi pokoj!

Umrli so: Himzo Kačar, Martinarna, II. top. pom.; Pavel Rupar,

elektropeč, III. jam. pom.; Franc Vukan, martinarna, čistilec preboda.

Predstavljamo naše nove sodelavce:

Uslužbenici: Danica Mrak, konstrukcijska delavnica; Ahčin Franc, projektivni biro; Jožica Detela, jeklovlek; Marta Tepina, gradbeni oddelek; Marija Smolej, kadroviski sektor.

Uslužbenici prevedeni iz honorarnega staleža: Berta Merzel, priprav. dela.

Delavci: Andrej Lapuh, Matko Zbontar, Sulejman Razič — vsi plavž; Rafael Božič, Alojz Gom-boc, Mehmed Hodžič, Venčeslav Hriberšek, Alojz Ocvirk, Jože Podgornik, Franc Podpac, Venčeslav Rutar, Jože Skrt, Josip Spudič, Marjeta Sodja, Vili Zemljak, Jožef Zupan — vsi martinarna; Ešef Bešič, Šefik Felič, Hamdija Nasanagić, Ale Lalič, Huso Malkoč, Meho Malkoč, Rešid Okič, Hasan Tezič, Andrej Pešeren, Radivoj Rojarkovič, Dragan Terzič — vsi šamotar-na; Josip Hribljan, Mihael Jelšev-ar, Vinko Muhovec, Alojz Ogrinc, Jože Okorn, Ivan Šebalj, Rudolf Vehar, Rudi Černelič, Janko Kav-čič, Anton Zalar — vsi Javornik; Janez Zupan — valjarna 2400; Janez Bobnar, Jakob Galičič, Boro Indžič, Ignacij Klobučar, Jože Knaflič, Alojz Mölch, Stanislav Noč, Stjepan Šibar, Rajmund Vehar — vsi Javornik II.; Ciril Inti-

har, Drago Ivanovič, Vlado Kovač, Ivan Obštetar, Ramo Rekič — vsi žična valjarna; Slavica Čufar, Zdravko Legat, Sabina Pintarič, Janez Klinar, Anton Pajnič, Jože Pokljukar, Enrik Beljan, Husnija Grgič, Dragutin Herega, Franc Radovan, Franjo Rakuša — vsi predelovalni obrati; Vladimir Amon, Anton Božič, Janez Dobravc, Janez Prašnikar, Janez Ravnik, Vincenc Rotar, Ivan Stražisar — vsi cevarna; Marjan Bernard, Franc Brus — oba Željarna, Karol Struna — elektrodni oddelek; Andrej Klinar — mehanična delavnica, Anton Legat, Stane Mihelčič, Miloš Subašič, Hinko Gardner — vsi konstrukcijska delavnica; Albin Čuden, Jože Derling, Edvard Dobravc, Radko Gartnar, Jožefa Rebolj — vsi elektrodavnica; Cecilija Debožgovič — gradbeni oddelek; Franc Bernik, Alojz Kambič, Janez Markelj, Anton Mohorič, Janez Polajnar, Franc Pristov, Marjan Valentinič — vsi mehanična delavnica Javornik; Albin Pintar — gradbeni oddelek Javornik; Viljem Bernik, Janez Erlih, Jože Kunstelj, Tomaž Oven, Emil Smolej, Marjan Žitnik — vsi elektrodavnica Javornik; Jožef Udir — inštalacija Javornik; Anton Kozjak — OTK; Franc Kobe, Halil Pivač, Viktor Ravnik, Božidar Reinhart, Alojz Smolej, Kondrad Bratuša, Stjepan Hribljan, Alojz Jonke, Ramadan Pivač, Jakob Rožič, Robert Sinkovec, Peter Tomazin — vsi promet; Fadil Alibegović, Mesud Catak, Djuro Dubajič, Rasim Felič, Muharem Geržić, Ibrahim Kazič, Rasim Kovačević, Munir Mahmudović, Anton Makše, Sabit Malkoč,

Rudi Novosel, Martina Pesjak, Hilmo Ramič, Enver Spahič, Hazim Šabič, Sali Supuk, Veljko Vuja-novič — vsi transport; Stanislava Pernel — DUR.

Novo sprejetim delavcem želimo uspešno delo in zadovoljstvo v našem kolektivu.

Poročili so se: Milan Tadič — Javornik I. — z Marijo Raztresen; Franc Kričar — žična valjarna — z Marijo Filipovič; Marjan Hafner — hladna valjarna — z Marijo Urbas; Čučuk Salko — Javornik II. — z Ifigo Đuratovič; Janez Mrhar — energijski oddelek — z Anico Noč; Alojz Ozebek — elektrodni oddelek — z Marijo Čop; Ivan Vodopivec — konstruk. del. — z Bogomilo Režek; Marjan Dugar — cevarna — z Ivico Rozman; Jože Trebušak — elek. del. — s Tomislavom Žitnik; Milivoj Nikolič — cevarna — s Slavko Jenstrle.

Rodili so se: Janezu Vebur — hl. valjarna — deklica; Valentinu Mužanu — martinarna — deček; Francu Zormanu — martinarna — deklica; Smailu Čataku — martinarna — deček; Petru Klavžarju — hladna valjarna — deklica; Avgustu Sečniku — energ. odd. — deček; Ljudmili Jeričijovi — šamotarna — deček; Nadi Korbarjevi — Javornik IV. — deček; Hermanu Borovniku — HTZ — deklica; Janezu Zupanu — Javornik III. — deček; Stanetu Sajevicu — Javornik IV. — deček; Jožetu Novaku — li-varna — deček; Borisu Jekliču — predel. obrata — deček; Cirilu Pretnarju — žična valjarna — deček; Andreju Sircu — Javornik III. — deklica.

ZA SVEH V RAZVEDRILU

POZDRAVLJENI NERGAČI!

Kakor Vi, tako sem se tudi jaz vključil v nedeljsko procesijo občanov, ki so po dolgem času pričakali dan, da so si lahko ogledali stanovanja v stolpnica in to sodobno opremljena.

Četudi je bilo vse v najlepšem redu, sem še vedno poslušal nerganje kroničnih nergačev. Hitro sem vzel iz žepa »Lajerkosten« in skrivaj posnel razne pripombe, ki so se glasile nekako tako: »Ta oprema ni za navadno življenje. To je hotelo podjetje razstaviti le v komercialne namene; le zakaj mi bo hladilnik, ko ni ne mleka ne masla, še manj pa mesa. S pridom bi ga uporabljal le tisti, ki v noge »švica«. Zopet drugi je oporekal: Madonca, postelje so pa švoh, saj bi se podrle, če bi bil ponoči kakšen fizikturni potresni rukar.« Tretji je zopet pristavil: Zelo mi je všeč ta oprema, samo če bi mi temu primerno opremili tudi mojo mesečno kuvertol! Vidite takšne in podobne izjave so padale, nekaj je bilo še ostrejših, a sem jih na ljubo miru izoliral iz mojega »Lajerkosten«. Ker pa je bilo takih firbcev vedno več, sem se iz previdnosti umaknil in jim odstopil svoje mesto.

Napotil sem se v Kazino. Mojo pozornost pa je pritegnil prepir med nadležnim gostom in strežnico. Sicer pa gost ni bil nadležen, saj si je izbral iz jedilnega lista le telečjo pečenko. Strežnica mu je v zadregi dopovedovala, da telečje pečenke že dalj časa nimajo. »Zakaj pa jo imate potem na jedilnem listu?« reče razdraženo gost. Da bi pomagal strežnici iz zagate, sem pojasnil gostu, da je jedilni list verjetno že dokaj star ne glede na to, da je datiran z današnjim datumom. Moja intervencija ni bila zaman. Zhvaljujoča pogleda obeh sta mi jamčila, da sta z mojim pojasnilom zadovoljna. Da bi zadovoljil televiziomanijo, ki se me zadnje čase loteva, sem jo ubral k Jeleni, da bi tako prišel na svoj račun. Naročil sem 2 deci črnega in jedva še dobil prostor med številnimi gledalci. Kmalu po mojem prihodu je pričela ta čarobna škatlica prenašati domače aktualnosti. Izmed vsega mi je bil še najbolj všeč gospodinjinski program, ki nam je prikazal krasno jedilnico v elektrodnom oddelku. Le zakaj vse to, sem si mislil, ko so ženske tako čudne. Dokler časa so malcale za »mašinam«, so nergale, da nimajo jedilnice, sedaj pa ko jo imajo, jih pa za hudiča ne spraviš notri. Iz razglabljanja me je predrnil glas napovedovalca: »Ta dim in prah, ki ga pravkar vidimo, je rezultat nočnega čiščenja na Javorniku, ker pričakujejo v zgodnjih jutranjih urah obiske Špice Nergača oziroma komisijo za ocenjevanje reda in čistote.« »Hja, hja! Tako pa lahko odneseš nagrado v čistoči, če že unaprej veš, kdaj pride naokrog ocenjevalna komisija,« sem rekel precej glasno. Ko se je prah in dim razkadir na zaslonu televizijskega aparata, smo videli škarjevca na Javorniku, ki je za škarjami kar udobno spal. Vrsta delavcev pa je čakala nanj, da bi jim razrezal pločevino. Napovedovalec RTV je sicer olepšal ta nerodni slučaj, češ da ta človek ne spi, temveč po analitski oceni globoko premišljuje o svojem delu. Nismo videli konca tega dogodka, ker se je v trenutku tako zablistalo, da smo vsi mislili, da je nastal »kurčlus«. Bil pa je le bežen pogled na prazilne peči kopajoče se v sončnih žarkih ob soju vseh električnih žarnic, ki so gorele na čast redukcije električnega toka. Bilo je tako čudovito svetlo, da sem videl v mojem kozarcu belo vino, čeprav sem pil črno. Zelo zanimivo je bil tudi prometni znak, ki vam ga bom na kratko opisal: To je krog z rdečim robom in belim poljem, na katerem je namalanih 20 koles, prečrtanih s poševno črto. Ta znak pomeni, da je parkiranje koles v veži energijskega oddelka prepovedano. V reklamni oddaji so priporočali tudi takozvano industrijsko televizijo, s katero je mogoče povečati medsebojno povezavo obratovodstev z obrati. Takoj sem se domislil, da bi bila taka televizija zelo koristna za naš transportni oddelek.

Poslušno smo sledili izjavam o stanovanjskih problemih in ko je hotel napovedovalec odgovoriti ravno na najbolj pereče vprašanje o višini stanarine v novih stolpnica, je televizor zahreščal in obmolnil. Nekdo iz množice je skočil pokonci in jel razbijati po aparatu, a žal vse zaman. Samo dvakrat je še zajamral, potem pa je utihnil. »Ubogi revež,« sem si mislil, »tudi ti si rajši umolnil, kakor da bi povedal resnico.

Po teh novicah me je zaradi stalnega buljenja na televizor zahrbtno napadel spanec, zato sem se moral počasi odpraviti spat. Še poprej pa Vam kličem na zdravlje in nasvidenje!

Špica Nergač

Kvalifikacijski turnir v Kopru

Dvodnevni kvalifikacijski turnir za drugo republiško košarkarsko ligo se je za nas končal zelo žalostno. Po vsem tem, kar smo doživeli v Kopru, se lahko samo še vprašamo, ali naj bo prava fair sportna igra merilo za uspeh, ali pa naj se odgovorni sodniki in tehnični vodje zberejo pred tekmo in naj določijo zmagovalca. V Kopru smo bili celo kandidati za prvo mesto, nazadnje pa smo se znašli na zadnjem. Kje je zdaj iskati vzroke za neuspeh? Že samo žrebanje je pokazalo, da smo imeli pri žrebu smolo in da bodo možne razne nešportne kombinacije, kar se je na žalost tudi potem zgodilo. Prvo tekmo proti Šoštanju dobili z rezultatom 59:53. Preostala nam je najtežja tekma proti Kopru. V predtekmi je Ilija pustila Šoštanju 2 točki in tako še bolj zapletla položaj. Škoda, da se v take nepravilnosti spuščajo celo ljudje iz košarkaške zveze, kar jim gotovo ne gre v

čast. Sam začetek tekme proti Kopru je pokazal, da publika na vsak način hoče zmago. Vpitje, pritisk na sodnika in celo grožnja z metriskimi poleni iz bližnje skladovnice so dali pečat igri. Tekmo smo nesrečno izgubili, čeprav smo dosegli v zadnjih sekundah pravilni koš, katerega je sodnik Bizjak razveljavil. Vseeno pa smo bili srečni, da smo prišli vsaj živi domov. To, kar je počenjala publika, se lahko zgodi samo nekje na Siciliji, ali v Južni Ameriki, saj so gledalci nekajkrat vdrli na igrišče in tekmo prekinili.

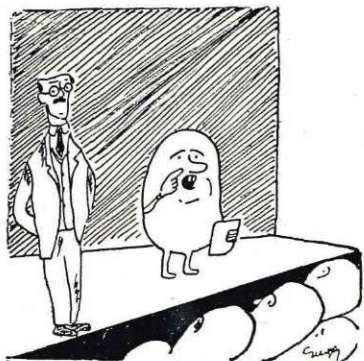
Na turnirju žal nismo uspeli, vseeno pa smo ostali moretni zmagovalci in moštvo z največ smole.

Lojze Katnik:

IZDAJA: ŽELEZARNA JESENICE — ODGOVORNI UREDNIK: STANE TUŠAR — URED. ODBOR: Pavel ing. Sešek, Andrej Dolinar, Ivan Vovk, Tone Pinlar, Franc Hrastar, Stjepan Nemec, Ludvik Kežar, Milan Budja, Miro Noč, Dušan Stare, Edo Zaggar, Zdravko Črv, Zdravko Pogačnik in Lojze Likovič — NA-SLOV: Uredništvo štirinajstidnevne ŽELEZAR — Železarna Jesenice, telefon 271 — TISK: GORENJSKI TISK V KRANJU

SIGURNOST JE NAJBOLJŠA
Smem prositi za ples?
Prosim! Samo predložite mi
potrdilo, da niste v bolniškem
staležu.

JAVNA ZAHVALA
V čast mi je, da lahko v
naši sredini pozdravimo Miha
Trgovca, ki je prezrl vse
sklepe in okrožnice ter preko
noči povzegal našo ceno od 14
na 18 din.

Dobro uspeli odskok bivšega državnega reprezentanta in člana našega kolektiva Jožeta Oblaka ob priložnosti medmestnega telovadnega dvoboja

Nekaj misli o jeseniškem nogometu

Znano je, da so se morali naši nogometaši posloviti od najboljših nogometnih klubov, ki igrajo v enotni slovenski conski ligi. Na tem mestu lahko zapišemo, da so običali v lanskem letu na zadnjem mestu te lige predvsem po lastni krivdi. Če bi se naši nogometaši nekoliko bolj zavzeli za to, da bi zaigrali kakor se spodobi in da bi posnemali svoje društvene tovariše hokejiste, potem sem prepričan, da bi moštvo Jesenic tudi v letošnje sezoni lahko tekmovalo skupno z Branikom, Rudarjem, Ljubljano, Triglavom in drugimi nogometnimi klubi. Žal pa temu ni tako. Nekaj krivde za stanje, kakršno je, nosi tudi sam odbor nogometnega kluba. Prepričan sem, da je na Jesenicah dovolj mladih ljudi, ki bi radi igrali v prvem moštvu. Zakaj ne bi zamenjali tovarišev oz. članov I. moštva, ki doslej niso pokazali nič posebnega v borbi z žogo, z mlajšimi tovariši. Prav gotovo bi se v tem primeru stanje kaj hitro popravilo. Položaj ni nič boljši tudi sedaj, ko naši nogometaši igrajo v tako imenovani Gorenjski ligi oz. podzvezi. Kako daleč smo zdrknili, nam pove dejstvo, da danes igrajo naši nogometaši po gorenjskih vaseh in z največjo muko nabirajo točke, tu in tam pa jim celo spodleti, saj so v prvih 4 kolic osvojili komaj polovico izkupička, to pomeni, da sta dve tekmi že izgubljeni. Če se bo tako nadaljevalo, potem je kaj malo upanja, da bi v prihodnjem letu spet postali prvaki gorenjske lige in da bi sodelovali v kvalifikacijskih

tekмах za ponovni vstop v slovensko consko ligo. Nekaj bo pač treba ukreniti, da se stanje popravi in da se enajstotica Jesenic vrsti zopet v vrsto najboljših slovenskih moštev. Mnenja sem, da bi morali naši nogometaši skrbeti za ohranitev tradicije, ki jo ima nogomet na Jesenicah. Našim nogometašem bi želeli samo to, da se vsaj od daleč približajo tistim uspehom, ki so jih nogometna moštva (Bratstvo, Kovinar) dosegla pred drugo svetovno vojno. V tistih časih so na Jesenicah gostovala odlična nogometna moštva iz vse države. Marsikatero od teh moštev se je pred vojno vrnilo z Jesenic poraženo, s kopicco golov v mreži. Danes pa je vse drugače. Sprijazniti se bo morda treba celo z dejstvom, da nas premagajo Bohinci, ki so trenutno zadnji na lestvici gorenjske nogometne lige in so svoj nogometni klub ustanovili šele pred nekaj leti. Zadnji čas je že, da Uprava nogometnega kluba na Jesenicah

poskerbi za to, da se stanje izboljša, ker tako ne more več naprej.

V prvih kolic gorenjske nogometne lige je moštvo Jesenic doseglo naslednje rezultate: V prvi tekmi so Jeseničani premagali enajstotico Svobode iz Senčurja z rezultatom 6:1. V drugi tekmi so izgubili srečanje z moštvom iz Šk. Loke 3:1. V naslednjem kolu smo izgubili s Tržičem 2:3 in končno zmagali proti moštvu Prešerna iz Lesc z 8:0, toda brez posebnih težav in bolečin. Moštvo Jesenic bi bil potreben nov trener, poleg njega pa še pomlajeno moštvo in uspeh bi bil tu.

MEDNARODNI ŠAHOVSKI TURNIR NA JESENICAH

Konec septembra je bil v prostorih Šahovskega doma na Jesenicah mednarodni šahovski dvoboj, in sicer med poljskim armijskim prvacom LEGION iz Varšave in ekipo Železarnice Jesenice. Ekipi sta se srečali na 10 deskah. Na zadnji deski sta igrali ženski šahisti. Tehnični rezultati.

1. Pitlakovski : Lešnik 0,5:0,5
2. Ziembinski : Zupan 0,5:0,5
3. Litmanowicz : Kočevar 0,5:0,5
4. Domžal : Korošec 0,5:0,5
5. Krulisch : Kuster 1:0
6. Klus : Simčič 0,5:0,5
7. Tomaszewicz : ing. Sešek 1:0
8. Marszatek : Jan 1:0
9. Przbilski : Krajnik 0,5:0,5
10. Litmanowicz : Pongrac 1:0

Končni rezultat je torej 7:3 za LEGION-Warszawa. Iz rezultatov je razvidno, da so bili gostje močnejša ekipa. Omenjeno moštvo je bilo že večkrat armijski prvak Poljske in ima v svojem sestavu priznane šahiste in šahistke. Rezultat pa bi bil za nas kljub temu lahko ugodnejši, če bi naša ekipa nastopila kompletna.

Po končanem dvoboju so si gostje ogledali naše industrijsko mesto. Bili so presenečeni nad množično novogradnjo stanovanjskih in komunalnih objektov. Ob slovesu so se prisrčno zahvalili za gostoljubje in nas za prihodnje leto povabili na povratno srečanje v Varšavo. Zdravko Zupan:

TROBOJ V ORODNI TELOVADBI

Telovadno društvo Partizan na Jesenicah je v soboto dne 10. oktobra zvečer priredilo v svojem domu medmestno tekmovanje v orodni telovadbi. Tekmovanje je bilo prirejeno v počastitev 40. obletnice KPJ in 90. obletnice našega podjetja. Na tem tekmovanju so sodelovali telovadci iz Hrastnika, Ljubljane in Jesenic. Vseskozi so vodili naši Jeseničani in zmagali s 163,20 točk, drugi so bili telovadci iz Hrastnika s 160,80 točk in tretji iz Ljubljane s 124,55 točk.

Med posamezniki je zasedel prvo mesto telovadec Skaza iz Hrastnika, dosegel je 56,50 točk, drugo mesto je zasedel Jeseničan Jože Oblak s 55,35 točk.

Prireditve sama je privabila v dvorano polno število občinstva, ki je z zanimanjem spremljalo program. Celotna prireditve je lepo uspela, za kar gre priznanje organizatorjem in seveda tudi nastopajočim, ki so s svojimi izvajanji navdušili občinstvo.